

SAMUẸLI TAKADA KAAKU

SamuẸli 1:1-7:17

Solu 8:1-15:35

Solu kǝn Daudao 16:1-31:13

Ẹlekana kǝn a gbǝn

¹ Gǝgbǝ kee kú Rama, Ẹflaimu bùsu gušĩsideen. Zufu boriime, à tǝn Ẹlekana, Yeroamu néme. Ẹflaimu borii kǝ wǝ bene Zufu pì bé à Tohu ì, ben Tohu Ẹliu ì, ben Ẹliu Yeroamu pì ì. ² Ẹlekana nǝnǝ vĩ mǝn plaa, à káaku tǝn Ana, à plaade tǝn Penina. Penina bé à nǝnǝ vĩ, Ana sǝ e né iro. ³ Wǝ kǝn wǝo gǝgbǝ pì è bǝ a wǝte guu à gá dǝnzi ke Dii Žìkpǝdene zaa Silo à saa oa. Ẹli négǝgbǝ mǝn plaaanǝ ǝfini kǝn Fineasio kú gwe Dii gbǝgbǝrinǝ ũ. ⁴ Gurǝ kǝ Ẹlekana saa ò, è à nǝbǝ kpá a naǝ Peninaa kǝn à négǝgbǝnǝ kǝn à nǝnǝgbǝnǝ ní píngi, ⁵ ben è à leo plaaa kpá Anaa kǝ à yezi yǎnzi, baa kǝ Dii à kǝ pǝaa ũ. ⁶ À gǝaanǝ pì sǝ, ègǝ à faboo kǝ à kuu pǝaa ũ yǎnzi, le à à nǝse fǝene. ⁷ Len ègǝ keene le wǝ kǝn wǝo. Tó Ana gǝa Dii kpǝ guu, à gǝaanǝ pì è à fabo, ben è sǝ dǝ ai à fua à pǝ ble. ⁸ Ben à zǎ è à lá: Ana, bǝ bé à n le née sǝ dǝ, ben n gi pǝ blezii? À kǝ dia n nǝse yàka? Má denne négǝgbǝ mǝn kurilaroo?

⁹ Žikea kǝ aǝ kú Silo, aǝ pǝ blǝ wǝ yǎa, sa'ori Ẹli vǝena kítaa Dii kpǝ kpǝele, ben Ana fǝe ¹⁰ kǝn nǝseyakana bítao, à wǝe kǝ Diia kǝn sǝ dǝo maa-maa. ¹¹ Ben à lù sǝ Diine à bè: Dii Žìkpǝde, n tó mamǝma n zǝbleri yǎ dǝngu! N ma wǝnda gwa! Tó ma yǎ e sǝnguro, bensǝ n ma gba négǝgbǝ, mé à

kpámma n pó ũ ai à wèndi lén, gɛɛ é na à mìa zikiro. ¹² Kè à wéekena Diia pì e yāaaro, ben Eli e à lé tàasi kɛɛ. ¹³ Ana e adua pì kɛɛ a swè guu, à lé bé èe kɛɛ zúgizugi, èe yā o à bò a lén gbēkee màro. Eli e daa wɛɛ e à dɛɛmɛ, ¹⁴ ben à bènɛ: Wɛɛ éǵō n dɛɛ ai bɔrɛmɛ? N̄ m̄i k̄ɛ w̄ɛɛa. ¹⁵ Ben Ana wèàla à bè: Èe kɛ lenlo Baa! Nɔgbē pɔsiadeen ma ũ, m̄ɛɛ w̄ɛɛ ke í gbāa ke miro. M̄ɛɛ ma yā'ṣammanɔ oo Diinɛmɛ. ¹⁶ N̄ton mamɔma n zòbleri diɛ nɔgbē pāpādee ũro. Ma n̄ɔsɛ k̄ɛ yāka k̄ɔn ma kuuna bídi guuo bé à tò m̄ɛɛ w̄ɛɛ kɛɛ gura k̄ɛ ai tia. ¹⁷ Ben Eli bènɛ: N̄ tá k̄ɔn aafiao. Isarailinɔ Luda n gba pò k̄ɛ n w̄ɛɛ k̄ɛa. ¹⁸ Ben Ana bè: N̄ tó mapi n zòbleri yā kánne. Ben à tà à pò blè à uu wèrɛ.

Samueli ina

¹⁹ Kè guu dò, aṣ f̄ɛɛ idɛ'idɛ aṣ ḡaa wà dɔnzi k̄ɛ Diinɛ. Ben aṣ èara wà tà n̄ bɛ w̄ɛɛ zaa Rama. Kè Èlekana dàɛ k̄ɔn a naṣ Ana, à yā dò Diin. ²⁰ Gurɔ beeean à nò s̄i à né ì ḡɔgbē ũ, ben à tó kpànɛ Samueli, zaake à bè: Ma à w̄ɛɛ k̄ɛ Diiamɛ.

²¹ Ben Èlekana f̄ɛɛ k̄ɔn a bɛdeenɔ n̄ p̄íngi, aṣ èara wà ḡaa saa k̄ɛ w̄è o w̄è k̄ɔn w̄èo o Diia, aṣ lù k̄ɛ aṣ s̄ɛnɛ f̄iā bo. ²² M̄ɔde Ana e gáro. À bè a zānɛ: Tó né p̄i k̄ɛ, ben mé gá à ɔɔa Diinɛ, eéǵō kú gwe gurɔ p̄íngi. ²³ Ben à zā bènɛ: Lán à k̄ɛnnɛ maa nà n̄ kɛ. N̄ tó ai à k̄ɛ. Dii tó yā p̄i kɛ. Ben nɔgbē p̄i a né gwà ai à ḡaa à k̄ɛo.

²⁴ Kè à k̄ɛ, ben à à s̄è à ḡaa Dii kpén zaa Silo k̄ɔn zùsware w̄è aaḡɔɔo k̄ɔn w̄ísitio konko do k̄ɔn geepiw̄ɛɛo tùu do. Né p̄i k̄ɛ ḡɔkpare ũ. ²⁵ Kè aṣ zùswaree p̄i kòto kpà, ben aṣ ḡaa k̄ɔn né p̄io Eli kiia. ²⁶ Ben Ana bènɛ: Baa, n̄ gaafaa kemɛ! K̄ɔn n

kuunao mámbe nɔgbẽ kɛ zɛ mɛɛ wɛɛ kɛɛ Diia n wáa gura kɛ ũ. ²⁷ Né kɛkiin ma wɛɛ kɛ Diia, ben à ma gba pɔ kɛ má gbèkaa pì. ²⁸ Beee yānzin ma mɔ à kpá Diiazi, lɛ àgɔ kuu à pɔ ũ ai a wɛ̀ndi lén. Ben aɔ dɔnzi kɛ Diine gwe.

2

Ana aduakɛna (Luk 1:46-55)

¹ Ben Ana adua kɛ à bè:
Ma nòsɛ e yáa dɔɔ Diia,
ma mì da'iana Dii yānzi.

Mɛɛ woo kaa ma ibɛɛnɔa,
ma pɔɔ kɛ nna, kɛ à ma mì sɪ.

² Gbɛ́kee kú adona lán Dii bàro,
gbɛ́kee kuu lán à bàro,
gbɛ̀si kee kuu lán wa Luda bàro.

³ Àton yā bɔɛ kɔn yɔnkɔɔoro,
àton tó wadayā bɔ a lénlo,
zaakɛ Dii Ludan yādɔri ũ,
àmbe è wa yākɛnanɔ yɔ à gwa.

⁴ Gɔsagbāaano sá è'ɛ,
mɔde gbɛ́ funano gbāa asaa dò ní pii.

⁵ Gbɛ́ kána e a zīnda aya kɛɛ pɔblee yānzi,
mɔde nɔaa e gbɛ́ kɛ èè à dɛ yāa dɛ dɔro.

Pāaa né ì mèn swɛɛplaa,
mɔde népari'iri gɔ̀ wɛ̀nda.

⁶ Dii bé è tó gbɛ́ ga,
bensɔ̀ è tó gbɛ́ gɔ kuu.

Àmbe è tó gbɛ́ gɛ̀ bùsu guu,
bensɔ̀ è gɛ̀ vu.

⁷ Dii bé è mó kɔn takaasio kɔn kuuna nnaao,

è ɔ tʃ gbēkenɔ, è gbēkenɔ sé lezĩ.

⁸ È wēndadeenɔ bɔ būsutitin,

è takaasideenɔ bɔ tubura.

È n vɛɛ gu dɔnkɔn kɔn kɪnɛnɔ,

è tó aɔ kpata ble kɔn gakuio.

Zaake tɔɔte kāsāpɛekiinɔ né Dii pómɛ,

ben à anduna kàɛa.

⁹ È a gbēnɔ gbápɛɛki dākpañɛ,

è zaakerinɔ dúgu zɔ gusiaan.

Gbēke é fɔ à ɔsii nɛ kɔn a zĩnda gbāaaoro.

¹⁰ Dii é a ibɛɛnɔ ú ló,

eé pata a ibɛɛnɔ za a musu,

eé yākpɛ kɛñyo ai anduna lézekiia.

Eé gbāaa kpá kína kè à kàa,

eé gbē kè à sè pì mì da ía.

¹¹ Ben Elekana tà a be wéte za a Rama, ben négɔgbē

pì gɔ, èe zĩ kɛɛ Diine kɔn sa'ori Elio.

Eli négɔgbēnɔ

¹² Eli négɔgbēnɔ né né pāsĩnɔmɛ, aɔè Dii daro.

¹³ Yā kè sa'ori pìnɔ è kɛñnɛn yè. Tó gbē saa ò, gurɔɔ

kè èe nòbɔ pì fùfu kɛɛ, sa'ori ìba ke è mó kɔn saka

gbàdā aagɔdeeo kūna. ¹⁴ Ben è pɛɛ taa guu ke oroo

ke mò'oroo, ben sa'ori è pó kè saka pì bòò sé a pó ũ

píngi. Len aɔè kɛ Isaraili kè aɔ mò Silonɔnɛ lɛ n píngi.

¹⁵ Baa ai wàgɔ gá nòbɔ kpá téa à nósi yāa, sa'ori ìba

ke è mó à be gbē kè saa ò pìne: Ñ nòbɔ kpá sa'oria à

kpá téa, zaake eé we à nòbɔ fùfukɛna símmaro, sé à

búsu. ¹⁶ Tó gbē pì bène é nòbɔ kpá téa gĩa a nósi yāa,

gbasa pó kè à yezi à sé sa, ben ìba pì è be: Auo! Ñ

kpáma gɔɔ! Tó n gi, mé bɔ kɔn gbāaa. ¹⁷ Gɔkparɛ

pìno durun kè bíta Diine maamaa, zaake aṣṣe kya kaa à sa'onobommɛ.

¹⁸ Négōgbē Samuēli sō ègō zīi kē Diine kōn dansiki utao dana. ¹⁹ À da è uta gyaba néngo zōnɛ. Tó èe mōo saa o kōn a zāo wè kōn wè, ben è mōonɛ. ²⁰ Eli è sa maaa o Elekananɛ kōn a nōo pìo à be: Dii n gba né dō kōn n nōo pìo, né kè à à wé kè ben à kpà Diia pì gē ũ. Ben aṣè tá n bɛ. ²¹ Ben Dii aubarika dà Anan, à èara à né i mèn sōoro, gōgbēno gōon aagō, nōgbēno plaa. Négōgbē Samuēli sō e bíta kūu Dii zī.

²² Eli zi kù kótokoto, à yā kè a nénō e kē Isarailinɛ mà píngi kōn lán aṣè dæ kōn nōgbē kè aṣégō zīi kē dakōrɛki kuta kpɛlɛnōo nà. ²³ Ben à n lá à bè: Bó bé à tò ée yā kē lɛ? Má mà baade píngi e a yāzaakɛna oo. ²⁴ Àton kɛ lero ma nénō! Baaru kè má mà kè èe daagula Dii gbēno té pì maaro. ²⁵ Tó gbē durun kè a gbēdaaanɛ, Luda é à yā gōgō, mōde tó gbē durun kè Diine, dé bé eé agbaa kpánɛ? Ben aṣ gī n de yā mazi, zaake Dii zè kōn n dɛdɛna yāomɛ. ²⁶ Négōgbē Samuēli sō e bíta kūu èe kaara. Ègō nna kōn Diio kōn baade píngio.

Àisi zaa dɔna Eli bɛdeenɔa

²⁷ Ben Luda gbēke mò à bè Eline: Dii bè, gurō kè n dezi Aruna bɛdeenō e zò blee Firi'aunanɛ zaa Igipiti, a bō a mōnzi tētɛntɛ, ²⁸ Isaraili boriino té píngi n dezi Arunan á sè a gbāgbāri ũ. Ben à a gbāgbā, à tuaetiti kàare tén kōn sa'o'utao dana. Dii bè, a sa'opo kè Isarailino è kpáta kpà à boriinoa píngi. ²⁹ Dii bè, bó bé à tò eè a sa'onobō zō kōn gbáo kōn gbaa kè á diɛ aṣ mōoare a kpé guuo? À bè, bóyānzi nè n nénō diɛ dɛalazi, ben ée mè kpaa kōn

a gbɛ Isarailinɔ sa'onɔɔ maaao? ³⁰ Beee yānzi Dii Isarailinɔ Luda bè, á diɛ yā n boriinɔ kɔn n dezi boriinɔ bé wàgae a gbāgbā ai gurɔ píngi, mɔde tia ée we beeezi dɔro. À bè, gbɛ kè à a kpe dàn é bèɛ línɛ, gbɛ kè kya kàaguun é ke pɔ ũro. ³¹ N ma! À bè, gurɔke é mɔ, é n bɛ gbāaa símma kɔn n de bɛ pɔo. Mare zi ke égɔ kú n ua dɔro. ³² Né nawɛa e a bɛ. Baa tó a aubarika pìsi Isarailinɔa n píngi, mare zi ke égɔ kú n uaro ai gurɔ píngi. ³³ N uadeenɔ é gaga zégbān n píngi. N gbɛ kè ée à bɔ a gbāgbāzīnloo é tó n wɛɛ wo kɔn ɔɔ dɔɔ, n pɔɔ é sia kú. ³⁴ N né gɔɔn plaa ɔfini kɔn Finɛasio é gaga gurɔ dɔnkɔ zī aɔ plaa n píngi. Beee égɔ dɛnnɛ sèeda ũ kè yā kè á ò é ke píngi. ³⁵ Dii bè, é gbɛ sé sa'ori náanɛdee ũ, ée a pɔyeziyā ke lán á yezi nà. É à boriinɔ gba gbāaa gíngin, éégɔ zīi keɛ kína kè é káɛ ai gurɔ píngi. ³⁶ N borii kè aɔ gɔnɔ é mɔ wà kúɛ kɛɛ ɔɔ ke burɛdi yānzi aɔ be: N sa'ori zī ke dawɛ wà ke, lɛ wà pɔ féte e wàgɔ blee.

3

Dii lézuna Samuelizi

¹ Néégɔgbɛ Samueli e zīi keɛ Diinɛ Eli ɔzī. Gurɔ beee a Dii yā è su gbɛa kpakpaaro, ben wéegupu'ena kuu pariɔ. ² Zīkea Eli daɛna a daekiia. À wɛɛ bùsa, èe guu ee maamaa dɔro. ³ Samueli daɛna Dii kpén, guu kè Luda àkpati kún. Luda fitia e ga kòro. ⁴ Ben Dii lé zù Samuelizi. À wèàla à bè: Maɛ kè! ⁵ Ben à bàa lè à gàa Eli kiia à bè: N lé zùmazin yó? Maɛ kè. Ben à bèɛ: Mɛɛ lé zunziro. N gá daɛ. Ben à èara à gàa à dàɛ. ⁶ Dii èara à lé zùzi dɔ, ben à èara à gàa Eli kiia à bè: N

lé zùmazin yó? Maε kè. Ben à bè: Ma né, mée lé zunziro. N gá daε. ⁷ Samuēli sɔɔ Dii dɔ gĩaro, Dii yā e sua kòro. ⁸ Dii èara à lé zùzi à gèn aagɔdeeo, ben à fεε à gāa Eli kiia dɔ à bè: N lé zùmazin yó? Maε kè. Ben Eli dɔ sa kè Dii bé èe lé zuu gɔkparε pizi. ⁹ Ben à bène: N gá daε. Tó à lé zùnzi sa, n be: N yā o Dii, n zòbleri swā dɔ. Ben Samuēli gāa à dàe a daekiia.

¹⁰ Dii mò à zè gwe, à lé zùzi lán yā pó bà à bè: Samuēli! Samuēli! Ben Samuēli bè: N yā o Dii, mamoma n zòbleri ma swā dɔ. ¹¹ Ben Dii bène: N ma! Mé yā ke Isarailinɔ té, gbě kè à à baaru mà é keke à swā wēmε. ¹² Guro beee mé àisi kè má kpà Eli bēdeenɔzi ke pिंगi zaa à daεnaa ai à midεnaa. ¹³ Ma bène mé tó yā gae wí à bēdeenɔ musu ai guro pिंगi à zaaa kè à à yā dɔ yānzi. À nénɔ n zĩnda kpε bò, ben èe gínεro. ¹⁴ Bee yānzi ma la dà Eli bēdeenɔ yā musu ma bè: Sa'ona ke gbadana é Eli bēdeenɔ taari kēm̃ma zikiro.

¹⁵ Samuēli dàe ai guu dɔ, ben à Dii kpé gbàno wèwē. À wéεgupu kè à è ona Eline vĩa vĩ. ¹⁶ Ben Eli à sìsi à bè: Samuēli ma né! À wèàla à bè: Maε kè! ¹⁷ Ben à à là à bè: À bènnε diamε? Nton yā pì utεmεro. Tó n yā kè à ònnεε ke ùtemε, Luda yā kenne pāsīpāsī. ¹⁸ Ben Samuēli yā pì tɔkènnε pिंगi, èe à ke utεmεro. Ben Eli bè: Diin à ú. Lán à kènnε maa nà à ke.

¹⁹ Samuēli e bíta kũu, bensɔ Dii kúo. Èe tó yā kè à ò lèε pāro. ²⁰ Ben Isaraili kè aɔɔ kú zaa Dani ai Besebanɔɔ dɔ n pिंगi sa kè Samuēli né Dii annabimε yāpura. ²¹ Dii ègɔ bɔɔ àgɔ mɔɔ Samuēlizi zaa Silo, guu kè à a zĩnda òdɔanɛn káaku. È yā onε, ben

Isarailinɔ e à yā maa ń pínɡi.

4

Filisitininɔ Dii àkpati sina

¹ Isarailinɔ bɛe aɔ gaa Filisitininɔzi zɔo. Aɔ bùra kàe Eberenza, Filisitininɔ sɔo kú Afeki. ² Filisitininɔ zìɔo pòro aɔ gaa Isarailinɔzi. Kè zì gbāa kù, ben Filisitininɔ Isarailinɔ blè aɔ ń dɛdɛ zìlan gwe lán gɔɔn bɔɔ siigɔ taka bà. ³ Kè Isarailinɔ sù ń bùran, aɔ gbɛnsinɔ bè: Bóyānzi Dii tò Filisitininɔ wa ble zìo gbāazi? Wà gá wà Dii bà kuunawao àkpati sé zaa Silo wà suo àgɔ kúwao, lɛ àgae wa bɔ wa ibeɛnɔ ɔzĩ. ⁴ Ben aɔ gbɛnɔ zì Silo aɔ gaa wà Dii bà kuunaño àkpati sè wà sùo. Àmbe Dii Zìkpɛde kíblekita ũ kerubunɔ dagura. Eli né gɔɔn plaaanɔ ɔfini kɔn Fincasio kú kɔn àkpati pìo gwe. ⁵ Kè wà kào Isarailinɔ bùran, aɔ vì kɔn pɔnna wiiio ń pínɡi ai tɔɔte nìgã. ⁶ Kè Filisitininɔ wiii pì mà, aɔ bè: Bó wii gbāaa bé à dɔ Eberunɔ bùran lɛe? Kè aɔ dɔ Dii àkpati bé à pìta ń bùran, ⁷ vĩa ń kú aɔ bè: Tāa ke pìta ń bùrammɛ. Yā gìwao sa! Yā beee taka e ke zikiro. ⁸ Yā gìwao! Dé bé eé wa bɔ tāa gbāadee pìnɔ ɔzĩ? Tāa pìnɔ bé wà yā gāe Igipitinɔne gbáan. ⁹ Wamɔwa Filisitininɔ wà swɛ diɛ wà gɔgbɛkɛɛ kɛ. Tó wée ke lero, wé zò ble Eberunɔne lán aɔɔe bleewe nàmɛ. Wà gɔgbɛkɛɛ kɛ wà zì kányo.

¹⁰ Ben Filisitininɔ fɛɛ Isarailinɔzi kɔn zìo aɔ ń fu, ben aɔ baade bàà lè wà tà bɛ, zaake aɔ dɛdɛna kè bíta. Filisitininɔ ń gbɛ kè aɔɔ té kɛsɛnɔ dɛdɛ gɔɔn bɔɔ baaakuri. ¹¹ Aɔ Luda àkpati sìrɔmma, ben wà Eli né gɔɔn plaaanɔ ɔfini kɔn Fincasio dɛdɛ.

¹² Bɛyāmi bori gbēke bò zìlan à bàà lè à gàa Silo zĩ pìà. À a pókāsāano gà à kèkè à bùsu kù a mìa. ¹³ Kè à kà, à Eli lè vɛɛna kítaa zé saɛ, èe guu dākpa, zaake à làakari kpaɛnaro Luda àkpati yānzi. Kè gbē pì gè wétɛn, à baaru kpà wétɛdeenɔnɛ, ben aɔɔe ɔɔ dɔɔ n pínɡi. ¹⁴ Kè Eli wiíi pì mà à bè: Zɔka beee bò mámɛ? Ben gbē pì kè kpakpa à gá onɛ. ¹⁵ Eli zii kà wè basɔro plaasai, à wéɛ gò dāadāa, èe guu e dɔro. ¹⁶ Ben gbē pì bènɛ: Tian ma bɔ zìlan, ma bɔ zaa gwe kɔn bào gbāamɛ. Ben Eli à là à bè: Bó bé à kè gwee, ma gbē? ¹⁷ Baarukpari pì wèlà à bè: Isarailinɔ bàà lè Filisitininɔnɛ, ben Filisitininɔ n dɛdɛ paripari. N né gɔɔn plaaano ɔfini kɔn Fineasio gàga dɔ. Wà Luda àkpati sìmma dɔ. ¹⁸ Kè à Luda àkpati yā ò, Eli bò a kitan à lèe a kpɛgānda wéte bīlɛ saɛ, ben à waa è à gà, zaake à zi kù, bensɔ gbē kānamɛ. À dò Isarailinɔnɛ aɛ ai wè baplaa.

¹⁹ Eli né Fineasi naɔ nòsina, à kà né'ina. Kè à Luda àkpati sina baaru mà kɔn a zā de ganao kɔn a zā ganao, ben à kùe à né ì, zaake nòwāwāa fèɛa. ²⁰ Kè èe gbāsī lɛɛ, gbē kè aɔ à kùkūnana bènɛ: Nton tó vĩa n kùro, zaake n né ì gɔgbē ũ. Mòde èe weńlaro, èe n yā daro. ²¹ Ben à tó kpà né pìnɛ Ikabodu à bè: Isarailinɔ gakui kò è. Zaake wà Luda àkpati sìmma, bensɔ à zā de kɔn à zāo gàga dɔ. ²² À bè: Isarailinɔ gakui kò è, zaake wà Luda àkpati sìmma.

5

Luda àkpati kuuna Filisitininɔ kiia

¹ Kè Filisitininɔ Luda àkpati sì, aɔ bòo Eɓenɛza aɔ tào Asadɔdi. ² Ben aɔ gèò n tǎa Dagɔni kpén aɔ diè à

sae. ³ Kè guu dò, Asadɔdideenɔ fɛɛ idɛ'idɛ, ben aɔ ɛ Dagɔni lɛɛ tɔɔtɛ a puua Dii àkpati aɛ. Ben aɔ Dagɔni sɛ wà pɛɛ a gbɛn. ⁴ Kè guu dò dɔ, aɔ fɛɛ idɛ'idɛ, ben aɔ ɛ Dagɔni lɛɛ tɔɔtɛ a puua dɔ Dii àkpati aɛ. À mì kɔn à ɔɔnɔ wòkɔrɛ kaɛna kpɛɛɛ tintia. À gbān gò diɛna ado. ⁵ Beee yānzi Dagɔni gbāgbārinɔ kɔn gbɛ kè aɔɔɛ gɛɛ à kpén Asadɔdinɔ ɛ kèɛɛ pɛɛ à kpé kpɛɛɛ tintiarozi ai kɔn a gbāao.

⁶ Dii ɔ tɔ Asadɔdideenɔa à n ásarɔ kè à gbɛnɛ kàngu, Asadɔdi kɔn a lakutunɔ pínɡi. ⁷ Kè Asadɔdideenɔ ɛ lɛ, aɔ bè: Isarailinɔ tǎa àkpati é e àgɔ kúwao kè dɔrɔ, zaakɛ èɛ ɔ tɔɔwa kɔn wa tǎa Dagɔnɔ pāsīpāsī. ⁸ Ben aɔ gbɛnɔ zì aɔ n kɔnanɔ kàkɔa n pínɡi, ben aɔ n lá wà bè: Dian wé kɛ nà kɔn Isarailinɔ tǎa àkpatioee? Ben aɔ bè: Wà gáo Gata. Ben aɔ gāao.

⁹ Kè aɔ kào gwe, Dii ɔ tɔ wéɛ gwe deenɔ dɔ, ben wéɛ pì lògo. Dii gagyāa kàngu, gbɛnɛ dànlá n pínɡi né féte gbɛnsi. ¹⁰ Ben aɔ gāa kɔn Luda àkpati pìo ɛkerɔnu. Kè aɔɔɛ gɛɛo, wéɛ pì deenɔ wii lè wà bè: Wà gèwazi kɔn Isarailinɔ tǎa àkpatio lɛ aɔ wa dɛdɛ wa boriiame. ¹¹ Ben aɔ gbɛnɔ zì aɔ n kɔnanɔ kàkɔa n pínɡi aɔ bènnɛ: À Isarailinɔ tǎa àkpati sé à táo a gbɛn, lɛ àton wa dɛdɛ wa boriiaro. Zaakɛ gagaa tò wéɛ pì lògo, Luda ɔ tòmɔma gwe maamaa. ¹² Gbɛnɛ kà gbɛ kè aɔɔɛ garoonɔn, ben wéɛ pì deenɔ wiii kà ludambɛ.

6

Ɛarana kɔn àkpatio Isaraili bùsun

¹ Dii àkpati kú Filisitininò bùsun ai mọ swεεplaa,
² ben aǝ sa'orinò kǝn mǝsokerinò kǝkǝa aǝ n lá wà bè: Dian wé kε nà kǝn Dii àkpatioee? À owe lán wé kε nà wà táo à gbèn. ³ Ben aǝ wènlà wà bè: Tó ée taa kǝn Isarailinò tǝa àkpatio, àton táo koriro. À à gba pọ a taari yǎnzi, é kǝkǝa, é yǎ kè à tò èe ọ goawaroo dǝ. ⁴ Ben aǝ n lá wà bè: Bón wé à gba wà táo wa taari yǎnzii? Aǝ wènlà wà bè: À vura pi lán gbène bà mèn sǝoro kǝn ǝenò dọ mèn sǝoro a kǝnanò pari lén, zaake gyǎ dǝnkǝ pi a le kǝn a kǝnanò a píngi. ⁵ À a gbènenò taka pi kǝn ǝε kè aǝe wa bùsu yakaanò, à Isarailinò tǝa kpe dao. Ke eé ọ gowa kǝn wa tǝanò kǝn wa bùsuo gwεε? ⁶ Bóyǎnzín á yezi à swǎgbāaa kε lán Igipitinò kǝn Firi'aunao kè nǝee? Kè à wéε tǝǎmma ai aǝ Isarailinò gbàre aǝ tà, à yǎ e dǝaguroo? ⁷ Tia sa à gá à zùgoro dufu kε, à mó kǝn zù nédande mèn plaaa kè wèe gbóngo daǎne zikiroonò. À goro pi dǝǎmma, à n né kè aǝ ténzinò kǝǎmma à tǎnyo n kara guu. ⁸ À Dii àkpati sé à da goro pi guu, à vura pọ kè ée kpǎsǎa a taari yǎnzinò ká batan à diε àkpati pi saε, à zùnò da zén aǝ gáo ⁹ àgǝ gwaa. Tó àkpati pi a bùsu zé sè èe gaa Bεsεmesi kpa, ǝndǝ àmbe à kisia bíta pi zǝwa. Tó èe zé sé gwe kpa sǝro, wégǝ dǝ kè àmbe à ọ tǝwaro, yǎ bé à sù lε.

¹⁰ Ben aǝ kè lε, aǝ goro dọ zù nédande mèn plaaanò aǝ n nénò kà kara guu, ¹¹ ben aǝ Dii àkpati dà goro pi guu kǝn bata kè vura ǝenò kǝn gbène takanò kú à guuo. ¹² Ben zù pìnò zé sè súusu aǝ aε dọ Bεsεmesi zéa, aǝe gaa aǝe ọ dọ, aǝe liε ọplazi ke ọzeziro. Filisitininò kǝnanò té n kpεε ai Bεsεmesi bùsu lézεkiin.

13 Besemesideenɔ e pɔwɛɛ kekɛɛ guzuren. Kɛ aɔ wɛɛ sɛ musu, aɔ àkpati pì è, ben aɔ pɔɔ kɛ nna kɔn à enao. 14-15 Kɛ goro pì kà Besemesi gbɛ Yɔsua búgbɛa, ben à zɛ gbɛ gbɛntɛ ke saɛ gwe. Ben Levinɔ Dii àkpati pì bò kɔn bata kɛ vura pónɔ kú à guuo, aɔ kàɛ gbɛ gbɛntɛ pì. Ben Besemesideenɔ goro pì lí zɔzɔkɔrɛ yàka ũ, aɔ sa'opɔ kɛ wɛ ká tén à té kú ò Diia kɔn zù pìnɔ. Zì beee aɔ sa'opɔ kɛ wɛ ká tén à té kúnɔ ò Diia kɔn sa'opɔ pāndenɔ. 16 Filisitininɔ kína gɔɔn sɔɔroonɔ yā pì è, ben aɔ èara wà tà Èkerɔnu zì beee zì. 17 Vura gbɛnɛ kɛ Filisitininɔ kpāsā Diine n taari yānzinɔn yɛ: Asadɔdi pɔ mèn do, Gaza pɔ mèn do, Asakɛlɔni pɔ mèn do, Gata pɔ mèn do, Èkerɔnu pɔ mèn do. 18 Vura ɛɛnɔ kuu dɔ Filisitini mɛwi pìnɔ pari lén, aɔ kína gɔɔn sɔɔroonɔ pɔ ũ. Aɔ mɛwi bīidee pìnɔ baade kɔn a lakutunɔ. Gbɛ gbɛntɛ kɛ wà Dii àkpati diɛa Besemesi gbɛ Yɔsua búgbɛa pìn sèeda ũ ai kɔn a gbāao. 19 Ben Dii Besemeside kenɔ dɛdɛ, kɛ aɔ a àkpati guu gwà yānzi. À n dɛdɛ gɔɔn baaagɔ akurimɛ, ben wà sósobi ɔɔ dɔ, kɛ Dii kaatɛ bíta kpànzí yānzi. 20 Ben Besemesideenɔ bè: Dé bé eé fɔ à zɛ Dii Luda kɛ kú adona pì aɛɛ? Wɛ àkpati pì kpāsā déno kiia saa? 21 Ben aɔ gbɛnɔ zì Kiriayarimudeenɔa aɔ bè: Filisitininɔ sù kɔn Dii àkpatio. À mó à sé à táo a kiia.

7

Samueli dɔna Isarailinɔnɛ aɛ

1 Ben Kiriayarimudeenɔ mò wà Dii àkpati pì sɛ aɔ táo Abinadabu bɛ sìsĩ musu. Ben aɔ à né Èleaza diɛ

à dākpari ũ. ² Ākpati pì kú Kiriayarimu à gí kè, à kè gwe wè baro.

Isarailinɔ e wii pɛɛ Diizi n pínɡi, aɔɔe à kii wɛtɛɛ. ³ Ben Samueli bè Isarailinɔnɛ n pínɡi: Tó a aɛ dò Diia kɔn nòsɛo do, à bori zìtɔnɔ tãanɔ kɔn Asatorɛnɔ bɔɛ a té, à a zĩnda kpá Diia àgɔ dɔɔzi ado, eé a bɔ Filisitininɔ ɔzĩ. ⁴ Ben Isarailinɔ Baalinɔ kɔn Asatorɛnɔ bɔɛ n té, aɔɔe dɔɔ Diizi ado.

⁵ Ben Samueli bè: a Isarailinɔ à kɔ kakɔa Mizipa a pínɡi, mé agbaa kpáare Diinɛ. ⁶ Kè aɔ kɔ kàkɔa gwe, ben aɔ í tò aɔɔ kwèɛ Dii aɛ. Zĩ beeean aɔ lé yì aɔ bè: Wa durun kè Diinɛ. Ben Samueli yā gògɔ Isarailinɔnɛ Mizipa gwe.

⁷ Kè Filisitininɔɔ mà Isarailinɔ kɔ kàkɔa Mizipa, ben aɔ kɔnɔ gaa léɛmɔma. Kè Isarailinɔɔ mà, vĩa n kũ, ⁸ ben aɔ bè Samuelinɛ: Ntongɔ yĩtenaro! N wii pé Dii wa Ludazi lɛ à wa sí Filisitininɔa. ⁹ Ben Samueli sãɛ yɔmiri sè à sa'opɔ kè wè ká tén à té kũ ò Diia, ben à wii pèzi Isarailinɔnɛ. Ben Dii sio. ¹⁰ Kè Samueli e saa pì oo, Filisitininɔɔ e mɔɔ Isarailinɔa kɔn zĩo. Zĩ beeean Dii tò la gbãaa pàta Filisitininɔa. Aɔ bídi kè wà lèkɔa, ben Isarailinɔ n ásarɔ kè. ¹¹ Kè Isarailinɔ bɔɛ Mizipa aɔ pè Filisitininɔa, aɔ n dɛdɛ aɔ n kpá ai Bɛtɛka. ¹² Ben Samueli gbè pè Mizipa kɔn Senio dagura à tó kpànɛ Eɓɛnɛza, zaake à bè: Dii bé à wa ĩan kà ai wa kao kè.

¹³ Len aɔ Filisitininɔ fù lɛ, ben aɔɔe fĩ wà èara wà mɔnzi zĩo n bùsun dɔro. Dii ɔ gbãaa mò Filisitininɔnɛ ai Samueli kuuna gurɔ zakan. ¹⁴ Wéte kè Filisitininɔɔ sì Isarailinɔa yãanɔ èara à gò n pɔ ũ zaa Èkerɔnu ai à gaa pé Gataa. Isarailinɔ wéte pìnɔ kɔn n

bùsuno sì Filisitininɔa píngi. Isarailinɔ kɔn Amɔrinɔ sɔɔ kú kɔo yáketete sai.

¹⁵ Samuéli né Isarailinɔ dɔn'aɛdeeme ai a kuuna gurɔ zakan. ¹⁶ Wɛ kɔn wɛɔ ègɔ gaa Beteli kɔn Giligalao kɔn Mizipao, è yá gɔgɔ Isarailinɔne wéte pínɔ guu. ¹⁷ Ben è ɛara à tá Rama, zaake à bæen gwe. È yá gɔgɔ Isarailinɔne gwe dɔ. Gwen à Dii gbāgbākii bòn.

8

Isarailinɔ kína gbekana

¹ Kè Samuéli zi kú, à a nénɔ diɛ Isarailinɔne dɔn'aɛdeenɔ ũ. ² À négɔgbɛ káaku tón Yoeli, à plaadeɛ Abia. Aɔmbe aɔè yá gɔgɔ́nne Beseba. ³ Mɔde à né pínɔ e té à tuubaziɔ. ɔyá n swɛ blè, aɔè ɔdɔnkpɛegbaa sí, aɔè yá gɔgɔ a zéaro. ⁴ Ben Isaraili gbɛnsinɔ kɔ kàkɔa, aɔ gaa wà Samuéli lè Rama ⁵ aɔ bè: N gwa, n zi kú, ben n nénɔ té n tuubaziɔ. N kína diɛwe sa lɛ àgɔ dɛ wa dɔn'aɛdee ũ, lán bori píngi a pɔ ví nà. ⁶ Kè aɔ bè à kí kánnɛ àgɔ dɛ n dɔn'aɛdee ũ, yá pì e kɛ Samuéliɛnɔ, ben à wɛɛ kè Diia. ⁷ Ben Dii bè Samuéliɛnɔ: N gbɛ pínɔ yá ma, zaake mbe aɔ gínziɔ. Mámbe aɔ gímazi lɛ mɔton kí bleńnɛro yānzì. ⁸ Lán aɔɔe kɛ nà zaa gurɔ kè ma n bɔɛ Igipiti ai gbàa, aɔ pā kpāmazi aɔ dɔ tāanɔzi, lɛn aɔɔe kɛnnɛ lɛ dɔ. ⁹ N n yá ma sa, n lé daríma n tó aɔgɔ dɔ lán gbɛ kè eé kí bleńnɛ yānɔ ègɔ dɛ nà.

¹⁰ Ben Samuéli Dii yá pì tɔkè gbɛ kè aɔɔe kína gbekaaanɔne píngi ¹¹ à bè: Lán gbɛ kè eé kí bleare yānɔ ègɔ dɛ nán yè. Eé a négɔgbɛnɔ sí à n diɛ a sɔgorodeenɔ kɔn a sɔdeenɔ ũmɛ. Aɔégɔ táa oo à

sōgoro aε kōn bào. ¹² Eé n̄ die gōon wàa sōsōoro ke gōon baplaa akurikurino gbēnsino ũ. Aṣégō à bú wiine, aṣégō à póno kekεεε, aṣégō à zìkabono piine kōn à sōgoro póno. ¹³ Eé a nénōgbēno sí à n̄ die n̄sigūnnakerino kōn p̄blekerino kōn buredikerino ũ. ¹⁴ Eé a buraano kōn a geepi búno kōn a kùkpe maaano síawa à kpá a ìban̄a. ¹⁵ Eé a blεwεε kōn a geepi bεeno leo kuridee síawa à kpá a begwarino kōn a ìban̄a. ¹⁶ Eé a zògōgbēno kōn nōgbēno sí kōn a zù maaano kōn a zaakino àgō a zīnda zīi kεεo. ¹⁷ Eé a pókādeen̄o leo kuridee síawa, apino é gō à zòn̄o ũ. ¹⁸ Guro beeeε sa é wii pé Diizi gbē kē á sè a kína ũu pì yānzi, m̄de eé weala guro beeeε d̄oro.

¹⁹ Ben aṣ ḡi Samuēli yā mazi aṣ bè: Auo! Wá yezi wàgō kína vīme, ²⁰ wégō dε lán bori kpaaano bà se. Wa kína bé eégae yā gōgōwe, àmbe eégae d̄owe aε zì guu. ²¹ Kē Samuēli n̄ yā mà píngi, à gàa à gbà Diine. ²² Ben Dii bène: N̄ n̄ yā ma, n̄ kína káíne. Ben Samuēli bè Isaraili p̄n̄one: A baade tá a wéte.

9

Samuēli kō'ena kōn Soluo

¹ Bēyāmi bori kee kuu, à tón Kisi. Auzikideeme. Bēyāmi borii bé à Afia ì, Afia Bekora ì, Bekora Zero ì, Zero Abieli ì, ben Abieli Kisi pì ì. ² À négōgbē vī, à tón Solu. Gōkparε maaame. À maa sáa kú Isarailino téro, aṣ gbēke gbàa e vī à gānlaro.

³ Kē Kisi pì zaakino sāsā, ben à bè a né p̄ine: N̄ fεε n̄ zīkerino mèn doo sé à gá zaaki p̄ino wεte. ⁴ Ben aṣ Eflaimu bùsu gusīsīdee pàra kōn Salisa bùsuo, aṣoe n̄ ero. Ben aṣ Salimu bùsu pàra, m̄de aṣo kú gwero.

Ben aɔ̃ Beyāmi bùsu pàra, aɔ̃e zaaki pìno ero. ⁵ Kè aɔ̃ kà Zufu bùsun, Solu bè zĩkeri kè aɔ̃ té lɛdoo pìne: Ñ mó wà ɛara. Tó wée táro, ma maree é bídi kɛ wa yāzi, eé zaakinɔ yā da dɔro. ⁶ Ben à wèàla: Ñ ma! Luda gbēkee kú wéte kè guu. À bèe vī, yā kè à ò bé è kɛ. Wà gá gwe. Ke eé zé kè wé sé wà wa zaaki pìno eo owe gwɛɛ. ⁷ Ben Solu wèàla à bè: Tó wée gaa, bón wé gáone? Póble kee e gɔ̃ wa bòkɔn dɔro. Wà póke vī wà Luda gbē pì gbaro. Ke bón wá vī? ⁸ Ben zĩkeri pì ɛara à bè Solune: Ñ gwa! Má ɔ̃ vī féte kè. Mé à gba, eé wa da zé kè dɛ wà séa. ⁹ Isarailino bùsun yā, tó gbē e gaa yā gbeka Luda a è be: Ñ mó wà gá wéegupu'eri kiia. Zaake gbē kè wé sísì gbàa annabi ũ, àmbe wé sísì yā wéegupu'eri ũ. ¹⁰ Ben Solu bè a zĩkerine: N yā maaa ò. Wà gá. Ben aɔ̃e gaa wéte kè Luda gbē pì kún-a.

¹¹ Kè aɔ̃e wéte pì sìsì kũu, aɔ̃ dākõre kɔn nɔkpareno, aɔ̃e gaa í tó. Ben aɔ̃ n lá wà bè: Wéegupu'eri kú beɔ? ¹² Aɔ̃ wènlà wà bè: Eè, à kú aɛ gwe. À kɛ kpakpaa. Gbàan à sù, zaake wà yezi wà saa o gbāgbākiiame. ¹³ Tó a gē wétɛn, é à e ai àgɔ̃ gá pò ble gbāgbākii pì. Zaake weé pò ble gĩaro, à gɔ̃ ai à mó, àpì bé eé aubarika da sa'opɔbleen gĩa, gbasa gbē kè wà n sísino pò ble. Àgɔ̃ wāa, zaake à eguro zakan yè.

¹⁴ Kè aɔ̃ gē wéte pì guu, ben aɔ̃ dākõre kɔn Samuelio gɔ̃, à bò èe gaa gbāgbākii pì. ¹⁵ Ai Solu gɔ̃ gá mó, Dii gĩake à yā kè dà Samueline a swāla à bè: ¹⁶ Zia mɔndaa'i mé Beyāmi bùsu gbē zĩmma. Ñ nósi kúa n à diɛ ma gbē Isarailino dɔn'aɛdee ũ. Eé ma gbē pìno bɔ Filisitininɔ ɔzĩ. Ma a gbē pìno wiili

mà, ben ma í wēnda gwà.

¹⁷ Kè Samuēli Solu è, Dii bèñe: Gbē kè ma à yā ònnē pìn gwe. Àmbe eé kí ble ma gbēññe.

¹⁸ Ben Solu sǝ Samuēlizi wéte bīlēa à à là à bè: Wéegupu'eri bēe kú máme? Ñ òdamē.

¹⁹ Ben Samuēli wèàla à bè: Mámbe adee pì ũ. Ñ òmē aē wà gá gbāgbākīia, né pó blemāo gbāa. Zia kōngō mé n nòseguuyā onnē pīngi, gbasa mà n gbare.

²⁰ Ñton n zaaki kè sāsā zaa gurō aagōññō damu kero, zaake wà í é. Dén Isarailinō yezi í pīngi, tó èe kē mpi kōn n de bēdeenō baasiro? ²¹ Ben Solu bè: Beyāmi boriin ma ũroo? Ma borií bé à néngo dē Isaraili boriinōla í pīngi, ben ma danēñō bé wà kēsānañzi Beyāmi boriinō té. Bóyāñzi néē yā beee taka oomezi?

²² Ben Samuēli Solu kōn a zīkerio sè à gēñyo póblekpen, à vēeki maaa kpāmma gbē kè wà í sísino té. Gbē pīnō kà gōñ baaakuri taka bà. ²³ Ben Samuēli bè póblekērīñe: Ñ nòbō kè má kpāmma ma bè ñ à diēkii kēē pì sé ñ móo. ²⁴ Ben póblekēri pì mò kōn nòbō gbá pìo à diē Solu aē. Ben Samuēli bè: Pó kè wà diēnnēen yē. Ñ só, zaake wà diēnnē ai mōndaa'i kōn gbē kè ma í sísino. Ben Solu póbblē kōn Samuēlio zī beeeā.

²⁵ Kè aō pìta gbāgbākii pìā, aō gē wéte guu, ben Samuēli gāa à yā ò kōn Soluo a kpé musu. ²⁶ Ben aō ì gwe. Kè guu yezi à ò, ben Samuēli lé zù Soluzi kpé musu gwe à bè: Ñ fēē, mà gá zēññe. Kè Solu fēē, àpì kōn Samuēlio aō bō bàazi í plaaa. ²⁷ Kè aō kà wéte kpēē, ben Samuēli bè Solunē: Ñ o n zīkerīñe àgō gaa, mpi ñ zē gīa lē mà yā kè Dii ò onnē.

10

Samuēli n̄s̄ikuna Solu m̄ia

¹ Ben Samuēli n̄s̄i t̄u s̄e à n̄s̄i k̄u Solun̄e a m̄ia, ben à l̄e p̄eà à b̄e: Dii b̄e à n̄ dīe d̄on'āedee ũ a gb̄e Isarailin̄e. Né kí ble Dii gb̄en̄e n̄ n̄ b̄o n̄ ib̄e k̄e āo liganz̄in̄o z̄i. S̄eēda k̄e ēe t̄o n̄ d̄o k̄e Dii b̄e à n̄ dīe a gb̄en̄o d̄on'āedee ũun ȳe. ² T̄o wa k̄ek̄ōa k̄e tia, né da ḡōn plaaan̄le Z̄eēza, Raseli mira sāe, B̄eyāmi b̄usu l̄ez̄ekiia. Ās̄e benne: W̄a zaaki k̄e n̄ gaa w̄et̄en̄o è. Āo ȳa n̄ de k̄ūna gb̄aa d̄oro, n̄ ȳa k̄āh̄ann̄ èe k̄ee sa, èe bee dian é k̄e a né ȳa musu n̄a? ³ B̄ona gwe, t̄o n̄ gaa āe, t̄o n̄ ka gb̄i lí beee k̄iia zaa Tabo, ḡōn aaḡō é dan̄le gwe d̄o, āōe gaa Luda gb̄āgb̄a zaa B̄eteli. Āo gb̄e doo bl̄en̄en̄o k̄ūna m̄en̄ aaḡō, āo gb̄e doo bur̄edi k̄ūna m̄en̄ aaḡō, ben āo gb̄e doo geepiw̄e k̄ūna t̄u do. ⁴ Ās̄e n̄ aafia gb̄eka, ās̄e bur̄edi m̄en̄ plaaa kp̄amma, né sí. ⁵ Beee gb̄era t̄o n̄ ka Luda s̄is̄i k̄e k̄ú Gibeā, guu k̄e Filisit̄in̄in̄o gud̄ākp̄ak̄ii k̄ūn, t̄o n̄ ka k̄i k̄ōn w̄ete p̄io, né kp̄ak̄ōa k̄ōn annabin̄o āō t̄et̄ek̄ōzi, āōe pitaa gb̄āgb̄āk̄iia. W̄e d̄ōn̄e āe k̄ōn kuntigin̄o k̄ōn ḡāḡān̄o k̄ōn kuren̄o k̄ōn m̄or̄on̄o, āōe annabik̄eȳa oo. ⁶ Dii Nini é summa, né annabik̄eȳa ōnyo, né li gb̄e dufu ũ. ⁷ T̄o s̄eēda beeen̄o k̄e l̄e, n̄ ȳa k̄e n̄ à k̄ena z̄é è k̄e, zaake Ludaa k̄ūnyo. ⁸ N̄ d̄om̄e āe gana Giligala, mé n̄ le gwe, mé sa'op̄o k̄e w̄e k̄a t̄én à t̄e k̄ū o k̄ōn k̄ennak̄ō sa'op̄o. N̄ ma d̄a gwe ai gur̄o sw̄eplaa, mé m̄o mà n̄ le gwe, mé ȳa k̄e né k̄ee on̄e.

⁹ K̄e Solu kp̄ee li Samuēlin̄e, èe taa, Luda à n̄s̄e l̄ien̄e, ben s̄eēda p̄in̄o k̄e z̄i beee z̄i p̄ingi. ¹⁰ K̄e āo k̄a Gibeā, annabin̄o dààle āō t̄et̄ek̄ōzi, ben Luda Nini s̄ua, èe annabik̄eȳa oōnyo. ¹¹ K̄e gb̄e k̄e āō à d̄ōn̄o à è, èe annabik̄eȳa oo k̄ōn annabin̄o, āo k̄ō l̄àla w̄a

bè: Bó bé à Kisi né lèee? Solu kú annabinɔ́ tème see? ¹² Ben Gibea gbēke yā wēnla à bè: Gbē kpaaanɔ́ denɔ́n déno ũ sɔ́? Ben à gò pena pɔ́ ũ wè be: Solu kú annabinɔ́ tème see? ¹³ Kè Solu annabikεyā ò à yāa, ben à gaa gbāgbākii pìà.

¹⁴ Kè Solu tà bε kɔ́n a zīkerio, à desē n lá à bè: A gaa máme? Solu wèàla à bè: Wa gaa zaakinɔ́ wεtεmε. Kè wée n ero, ben wa gaa Samuēli kiia.

¹⁵ Ben Solu desē bène: Yā kè Samuēli òaree tōkēmε.

¹⁶ Ben Solu bè: À bèwe wà zaaki pìnɔ́ è. Mòde èe kpata yā kè Samuēli òne tōkēnεro.

Samuēli bɔ́na kɔ́n Solu kíblena yáo gupuraa

¹⁷ Ben Samuēli Isarailinɔ́ kàkɔ́a Dii aε Mizipa.

¹⁸ À bèné: Dii a Luda bè, a a bɔ́ε Igititi, a a si Igititinɔ́ kɔ́n borii kè aɔ́ ɔ́ tɔ́awaanɔ́ ɔ́zī n pínɡi.

¹⁹ Luda a bɔ́ a yā'sammanɔ́ kɔ́n a nawēakenanɔ́ guu pínɡi, ben a gizi gbàa, a bène à kí káare kpatan. Tò, à mó à zε Dii aε sa bori kɔ́n boriio, ualε kɔ́n ualεo. ²⁰ Kè Samuēli mò kɔ́n Isaraili boriinɔ́ n pínɡi, ben Bεyāmi boriinɔ́ kàbankpε blè. ²¹ Ben à mò kɔ́n Bεyāmi boriinɔ́ ualε kɔ́n ualεo. Ben Matari ua kàbankpε blè. Uadee pìnɔ́ té Kisi né Solu bé à blè. Kè wà à wètε, wèè à ero. ²² Ben wà èara wà Dii là dɔ́ wà bè: Gōgbē pì mò kè kòó? Ben Dii bè: À utena asoonɔ́ dagura. ²³ Ben wà bàà lè wà gaa wà à bò wà sùo n té. Kè à zè n té, aɔ́ pínɡi gbàa zè à gà lén. ²⁴ Ben Samuēli bèné n pínɡi: A gbē kè Dii sè èó? Gbēkee kuu lán à bà a téro. Ben baade pínɡi wii lè wà bè: Luda wa kína dɔ́ kɔ́n aafiao! ²⁵ Ben Samuēli kíblena zé bòkòténε, ben à kè takadan à diε Dii kpén. Ben à n gbáε, baade tà a bε. ²⁶ Solu sɔ́ tà a bε zaa Gibea. Gō

wórɔngɔdee kè Luda zĩ kè ń swè guunɔ tèzi. ²⁷ Ben gbě pã kenɔ bè: Gbě beee bé eé wa mì sí? Ben aĩ kya kàn, aĩɔe mɔne kɔn pɔkeoro, mɔde Solu a yĩte o.

11

Solu zĩblena Amɔninɔ

¹ Amɔni bori Naasa mò kɔn a zĩkpɛɛnɔ, aĩ bùra kàe Yabesi Giliada sae, ben Yabesideenɔ bè Naasane: Ẹdole kewao, wé mì sienne. ² Ben Naasa bène: Tó ma a baade wée ɔplakpapɔ bɔbɔ, ben wí Isarailinɔ kù ń pínɡi, mé gbasa mà ɛdole keao. ³ Ben Yabesi gběnsinɔ bène: Ẹ wa gba gurɔ swɛplaa ɛ wà gběnɔ zĩ Isarailinɔ bùsu guu pínɡi. Tó gběkee kuu à wa mì síro, wé wa zĩnda kpámma.

⁴ Kè zĩri pìnɔ kà Solu be zaa Gibea, aĩ yã pì òne, ben wà sósobi ɔ dɔ. ⁵ Gurɔ beee Solu e suu kɔn buraaɔ, à té a zùnɔzi, ben à bè: Bó yã bé à mò, ben wée ɔ dɔ? Ben wà Yabesidee pìnɔ yã tɔkène. ⁶ Kè Solu yã pì mà, Luda Nini sù, ben à pɔ fè maamaa. ⁷ À zù sè mèn plaa à dè à zòzòkɔre, ben à gběnɔ zĩ Isarailinɔ bùsu guu pínɡi aĩ bè: Ẹn weé ke gbě kè e té Soluzi kɔn Samuelioroo zùnɔne ɛ. Ben yĩ ń kù Dii yã musu, aĩ bɔ wà tènzi ɛdo ń pínɡi. ⁸ Solu ń náro zaa Bezeki. Isarailinɔ kà gɔn bɔrɔ wà do kpé basɔro. Yudanɔ kù ń té gɔn bɔrɔ baaakuri.

⁹ Ben wà bè zĩri kè aĩ mò pìnɔne: À gá à o a gběne, zia ai ɔfántɛ gɔ gá gbã, wé ń mì sí. Kè zĩrinɔ tà, aĩ yã pì baaru kpà Yabesideenɔne, ben aĩ pɔ kè nna. ¹⁰ Aĩ bè Amɔninɔne: Wé wa zĩnda kpáawa zia, é a poyeziyã kewa.

¹¹ Solu a gbě̀nɔ kpàatete gāli aagɔ̃. Gudɔnaon aɔ̀ sì Amɔninɔn n̄̀ b̀̀ran aɔ̃ n̄̀ dede ai ɔ̃fāntē gāa à fεεo. Ben gbḕ kē aɔ̃ g̃nɔ fāakɔ̃a doodo.

¹² Ben wà bḕ Samuēline: Dénɔ̀ bé wà bḕ Solu é kí bleweroo? À bɔ́éńyɔ wà n̄̀ dede. ¹³ Ben Solu bḕ: Weé gbḕke de gbàaro, zaake Dii Isarailinɔ̀ mì sì gbàame. ¹⁴ Ben Samuēli bḕ gbě̀nɔne: À mó wà gá Giligala wà ɛara wà Solu kpá kpatan gwe dɔ. ¹⁵ Ben aɔ̃ gāa Giligala n̄̀ pínɡi, aɔ̃ ɛara wà Solu kpà kpatan Dii aε gwe dɔ, aɔ̃ kennakɔ̃o saa ò Diia, ben Solu k̃n Isarailinɔ̀ pɔnnaa kē gwe n̄̀ pínɡi maamaa.

12

Samuēli ɔ̃gbarena kpatazi

¹ Samuēli bḕ Isarailinɔ̀ne n̄̀ pínɡi: Ma yā̀ kē á òmεε mà pínɡi, ma kí kàare kpatan. ² Api bé eé dɔare aε sa. Mapi s̃ɔ ma zi kù, ma mìkā pura kù ben ma nénɔ̀ kúao. Ma dɔare aε zaa ma g̃ɔkparekεguro ai k̃n a gbàao. ³ Maε kē! À ke ma sèedadeenɔ̃ ũ Dii k̃n kí kē à kpào aε. Ma zù ke zaaki sì a gbḕkeaɔ? Ma a gbḕke blèɔ? Ma wée tà a gbḕkeaɔ? Ma ɔ̃ɔnkpεεgbaa sì a gbḕkea ai à ma wée tàtaɔ? Tó má kē lε, mé à fīa bone. ⁴ Ben aɔ̃ wèàla wà bḕ: Née wa blero, née wée t̃awaro, née p̃óke sí wa gbḕkearo. ⁵ Samuēli bḕnne dɔ: Dii k̃n kí kē à k̃aon a sèedadeenɔ̃ ũ gbàa, kē ée taari emaro. Aɔ̃ bḕ: Dii bé wa sèedadee ũ. ⁶ Ben Samuēli bḕnne: Dii bé à Musa k̃n Arunao diε, ben aɔ̃ b̃ò k̃n a dezinɔ̀ Igipiti. ⁷ À zε tεεε Dii aε, mé yā̀ maaa kē à k̃are k̃n a dezinɔ̀ t̃k̃εare. ⁸ Yakubunɔ̀ gana Igipiti gb̃era a dezinɔ̀ wii p̃è Diizi, ben à Musa k̃n Arunao diε, aɔ̃ n̄̀ bóε Igipiti, ben

aã ñ káe bùsu kèkiin. ⁹ Kè Dii ñ Luda yã sǎngu yǎnzi, ben à ñ kpá Azo zìkpεεnɔ gběnsi Siseraa kōn Filisitininɔ kōn Mɔabunɔ kío, aãɔe zĩ kaańyo. ¹⁰ Ben aã wii pè Diizi wà bè: Wa durun kè wa pǎ kpànzi wa dò Baalinɔzi kōn Asatoreɔnɔ. Ñ wa bɔ wa ibεεnɔ ɔzĩ sa, wégɔ dɔɔnzi. ¹¹ Ben Dii Gidiɔn diε kōn Barakio kōn Yefetao kōn Samusĩo aã a bɔ a ibεε pìnɔ ɔzĩ baama píngi, ben a gɔ kaena aafia.

¹² Kè á è Amɔni kí Naasa e mɔɔ léεawa, baa kè Dii a Ludan a kína ũ, a bèmε: Lenlo! Kín á yezi! ¹³ Tia la kína kè á gbèka á sèn yè, àε kè Dii à diεare. ¹⁴ Tó á Dii vĩa vĩ ben ée dɔɔzi, tó ée à yã maa ben ée bɔ à yã kpεero, tó apinɔ kōn gbē kè èe kí bleεareeo té Dii a Ludazi, égɔ aafia. ¹⁵ Tó ée Dii yã ma sɔro, ben a bɔ à yã kpεε, eé ɔ tɔawamε lán à kè a dezinɔne nà. ¹⁶ À ze à yã bíta kè Dii é kεaree e. ¹⁷ Ésekεgurɔɔn wá kún kèroo? Mé Dii sísi, eé tó lou vĩ à ma, égɔ dɔ kè a kína gbekana kè Diine zaa maamaa.

¹⁸ Ben Samuéli Dii sìsi, ben Dii tò lou vĩ à mà zĩ beee. Ben baade píngi vĩa kè Diine kōn Samuélio maamaa. ¹⁹ Ben aã bène: Ñ wéε kewe Dii n Ludaa lε wapinɔ n zɔblerinɔ tón gagaro. Wa yã zaaa kà wa durunnɔla, kè wa kína gbèka.

²⁰ Samuéli bènnε: Àton tó vĩa a kũro. A yã zaaa pì kè píngime, mɔde àton kē Diiaro. Àgɔ dɔɔzi kōn nòseo do. ²¹ Àton kēa à té pó ginanɔziro. Aã àre vĩro, asé fɔ wà gbē bɔro, zaake pó pāanɔmε. ²² Dii é a gbēnɔ zĩnnaro a zĩnda tó bíta yǎnzi, zaake à kènε à a kε a gbēnɔ ũ. ²³ Mapi sɔ, Dii tón tó mà durun kεare mà aduakεnaare tóro. Mé zé maaa kè de à sé ɔɔbaare. ²⁴ À vĩa kε Diine, àgɔ dɔɔzi kōn náanɔ kōn nòseo do.

À laasuu lé yā bíta kè à kèareenɔa. ²⁵ Tó a gi a te à zaaazi, apino kɔ́n a kínao, weé a kaate a píngi.

13

Samueli kpakēna Soluzi

¹ Kè Solu kí blè Isarailinɔne wèe plaa, ² à n zìkarinɔ sè gɔ́n bɔɔ aagɔ. Gɔ́n bɔɔ plaaa kúo Mikimasa kɔ́n Beteli gusĩsĩdeeo. Gɔ́n bɔɔ doo kú kɔ́n à né Yonatāo Gibea, Beyāmi bɔsun. Ben à gbē kpaaano gbàre, baade tà a bē.

³ Yonatā lèe Filisitini gudākpakii kè kú Gɛbaa, ben Filisitininɔ à baaru mà. Ben Solu zì kuu pè Isarailinɔ bɔsu gu píngia à bè Eberunɔ ma! ⁴ Ben Isarailinɔ mà n píngi wà bè, Solu lèe Filisitini gudākpakiaa, ben Filisitininɔ Isarailinɔ kyākyāma bò. Ben wà Isarailinɔ sìsi, aɔ mò wà nà Solua Giligala. ⁵ Ben Filisitininɔ kɔ kàkɔa aɔ zì ká kɔ́n Isarailinɔ. Aɔ sɔgoronɔ kà bɔɔ baaakuri, aɔ sɔgorodeenɔ kà bɔɔ swɛɛdo, ben aɔ kèsɛdeenɔ pari lán ísiale bɔsu'āatē bà. Ben aɔ fèe wà gaa wà bura kàe Mikimasa, Betavē ɔfāntēbɔe kpa. ⁶ Kè Isarailinɔ è wà kú nawēa guu wèe naakɔrɛrɛma, ben aɔ ùte gbèwɛenɔ guu kɔ́n dàkonɔ kɔ́n gbè sòtonɔ kɔ́n kokotēwɛenɔ kɔ́n lɔgonɔ. ⁷ Aɔ gbēkenɔ toke lè wà bikù Yodaa ai Gada bɔsun kɔ́n Giliada bɔsuo. Solu kpé kú Giligala, vĩa e gbē kè aɔ kúonɔ kúu maamāa.

⁸ À Samueli dà gurɔ swɛɛplaa lán à diɛnɛ nà. Kè èe móro, ben à gbēnɔ e fāakɔa. ⁹ Ben Solu bè: À móme kɔ́n sa'opɔ kè wè ká tén à té kúo kɔ́n sáabukpa sa'opɔnɔ. Ben à sa'opɔ kè wè ká tén à té kú pì ò.

¹⁰ Kè à yāa, Samueli e kaa, ben Solu pì gaa à dààlɛ

à gbāake kpàzi. ¹¹ Ben Samueli bène: Bó yān n kè gwee? Solu wèàla à bè: Kè má è ma gbě̀nɔ e fāakōa, bensō nēe mó gurɔ kè n di̱aro yānzime. Filisitininɔ e kō kaakōa Mikimasa, ¹² ben ma bè, aōton léema Giligala kè ai mà Dii gbeka. Ben ma saa pì ò tiasi. ¹³ Ben Samueli bène: N faasaiyā kè! N yā kè Dii n Ludaa di̱ennēe kūnaro. Tó n kūna yāme, le Dii é tó n boriinɔ gō kpata blee Isarailinɔne gurɔ píngi. ¹⁴ Tia la né gí ke kpatanlo. Lán n yā kè Dii di̱ennēe kūnaro nà, à gĩake à gbě̀ kè à pɔ kène wète, à à di̱e a gbě̀nɔ dɔn'aedee ũ. ¹⁵ Ben Samueli fēe Giligala à gāa Gibea, Beyāmi būsun. Ben Solu a zìkari kè aō kúonɔ nàro, aō kà gōɔn wāa aagō taka bà.

¹⁶ Solu kōn a né Yonatāo kōn a zìkari kè aō kúnyonɔ kú Gibea, Filisitininɔ sō bura kàe Mikimasa. ¹⁷ Zìkari gāli aagōɔnɔ bōe Filisitininɔ bura aō gāa lēe Isarailinɔa. Gāli doo gāa Ōfla kpa Suali būsun, ¹⁸ gāli doo gāa Betoroni kpa, ben à aagōdee gāa Isarailinɔ būsun lén, sīsī kè aedona kperano guzurea kōn gbāao.

¹⁹ Sia kú Isarailinɔ būsunlo, zaake Filisitininɔ bè, Eberunɔ tón fēeda ke sári piro. ²⁰ Filisitininɔ kiian Isarailinɔ è gā swaaronɔ kōn zūsuaaronɔ kōn kpāsano kōn kontonɔ lé keken píngi. ²¹ Swaaro kōn zūsuaaro lékekena kà kondogì ɔ plaplaa, sakanɔ kōn kpāsano sō kondogì ɔ doodo. ²² À yā bé à tò zì pì kágurɔ Solu kōn Yonatāo zìkarinɔ fēeda ke sári kūnaro, sé Solu kōn Yonatāo baasiro.

²³ Filisitini gudākparinɔ gāa Mikimasa gbèkotoon.

14

Yonatā zìblena Filisitiniᵋa

¹ Zìkea Solu né Yonatā bè gōkpare kè à a zìkapᵋᵋᵋ kūnanε: Ñ mó wà gá Filisitini gudākii kpa kãa. Èe o a denε sōro. ² Solu kú biisio lí gbáru zaa Migirᵋᵋᵋ, Gibεa saε kōn zìkpεεᵋᵋᵋ gōᵋᵋᵋ wàa aagō. ³ Sa'ori Ahia kú n̄ té, à a dansiki dana. Ikabodu v̄i Aitubu néme. Aitubu pì né Fineasi néme, Eli kè de Luda gbàgbāri ũ zaa Silo diomε. Aō gbēkee dō Yonatā gāa gukearo.

⁴ Gbèkotoo kè Yonatā yezi à gēn à Filisitini gudākparino le, gbè sōntenᵋᵋᵋ pεεpεεnan ᵋplazi kōn ᵋzezio. A doo tón Bozezi, a doo sō Senε. ⁵ A doo kú gu'igbāroon Mikimasa kpa, a doo sō sōomεε Gεba kpa. ⁶ Ben Yonatā bè gōkpare pìnε: Ñ mó wà gá gεfᵋᵋde gudākpari pino kiia. Ke Dii é wa ïan ká gwεε? Zaake pōke é f̄ à kpá Diine à gí wà mì síziro, baa tó wá pari kesō wá pariᵋro. ⁷ Ben à zìkapᵋᵋᵋseri pì bène: Lán à n pᵋᵋ gbà nà pín̄gi dé, ñ kε. Lán n̄ sè nà, má kúnyo kōn nòseᵋ domε. ⁸ Ben Yonatā bè: Tò, wà gán̄zi wà wa zīnda ᵋᵋᵋaᵋne. ⁹ Tó aō bèwe wà ze wà n̄ dāme, wé ze wa gbèn, wé gán̄zi d̄ro. ¹⁰ Tó aō bè wà mómε sō, wé gán̄zi, zaake beee bé eégō de sèeda ũ kè Dii n̄ náwe wa ᵋzī.

¹¹ Ben aō n̄ zīnda ᵋᵋᵋa Filisitini gudākpari pìnᵋne. Ben Filisitini pino bè: À gwa! Eberunᵋᵋᵋ e bᵋᵋ wèε kè aō ùtenᵋᵋᵋ guu. ¹² Ben gudākpari pino lé zù Yonatāzi kōn a zìkapᵋᵋᵋserio wà bè: À mó wà yāke oare kè. Ben Yonatā bè a zìkapᵋᵋᵋserine: Ngō té ma kpεε, zaake Dii n̄ ná Isarailinᵋᵋᵋ n̄ ᵋzīme. ¹³ Ben Yonatā e lᵋᵋᵋε kuena, ben à zìkapᵋᵋᵋseri té à kpεε. Kè Yonatā n̄ né, ben à zìkapᵋᵋᵋseri pì n̄ dedε. ¹⁴ Léemma

káaku pì guu Yonatã kǝn a zìkapɔnɔserio n̄ dede gɔɔn baro taka bà. Guu pì kpàngu kà lán bàlena basɔɔro taka bà. ¹⁵ Ben swè kè Filisitininɔn n̄ bùran kǝn zìlan-o pìngi. Vĩa n̄ zìkpɛɛnɔ kù, gudākparinɔ kǝn gbɛ kè aɔè gá lée Isarailinɔanɔ n̄ pìngi. Ben tɔɔtɛ nìgānigā. Luda bé à tò swè kèngu lɛ.

¹⁶ Kè Solu gudākpari kè aɔ kúo Gibeanɔɔ è Filisitini zìkpɛɛnɔ bàà lè wèe fāakɔa baama pìngi, ¹⁷ ben Solu bè gbɛ kè aɔ kúaaɔnɔnɛ: À wa gbɛnɔ dɔdɔ à gwa, wé dɔ gbɛ kè aɔ bɔ wa té. Kè aɔ gwà, aɔ è Yonatã kǝn a zìkapɔnɔserio bé wà kú n̄ téro. ¹⁸ Ben Solu bè Ahiane: N̄ mó kǝn n̄ dansiki utao wà gbeka Diia. Zaake zĩ beeeà à sa'o'uta pì dana Isarailinɔ té gwemɛ. ¹⁹ Gurɔ kè Solu e yā oo sa'ori pìnɛ, zɔka kè dɔ Filisitininɔ bùran kèkè èe kaara, ben Solu bènɛ à tó gwe. ²⁰ Solu a zìkpɛɛnɔ kākɔa n̄ pìngi, aɔ gè zìn, ben aɔ è swè kè Filisitininɔn maamaa, aɔɔe kɔ ásarukɛɛ fɛɛdaao. ²¹ Eberu kè aɔ vɛè Filisitininɔ té yā kè aɔ m̀n̄yo n̄ bùra guunɔ èara wà nà n̄ gbɛ kè aɔ kú kǝn Soluo kǝn Yonatāoa. ²² Kè Isaraili kè aɔ utena Èflaimu bùsu gusísídeen gweenɔɔ mà Filisitininɔɔ e bàà lɛɛ, aɔ nà n̄ gbɛnɔa dɔ aɔ pèɛn̄zi zĩn. ²³ Len Dii Isarailinɔ bɔ lɛ zĩ beeeà, ben aɔ zĩ blè ai Betavɛ.

Yonatã z'ɔblena

²⁴ Isarailinɔ nawɛa kè zĩ beeeà, zaake Solu lù sè kǝn Luda tóo a zìkpɛɛnɔnɛ à bè: Ai uusie gá kɛo, gbɛ kè pɔ blè ai màgɔ gá gɛɛ bo ma ibɛɛnɔa, adee gɔ láaripɔ ũmɛ. Ben aɔ gbɛkee e pɔ blero. ²⁵ Zìkpɛɛnɔ sì lákpen n̄ pìngi, ben aɔ zó'i è di guu pìn. ²⁶ Kè aɔ sì lákpen lɛ, aɔ è zó'i e bàà lɛɛ, m̀de aɔ gbɛkee e ɔ zɔa à dà a lénlo, kè aɔɔe vĩa kɛɛ ladana kè Solu kè

yānzi. ²⁷ Yonatā sɔɔ e yā kè a dee diè a zìkpɛɛnɔnɛ maro, ben à a gò kè à kūna zò zósa pía. À ɔ kèa à dà a lén, ben à wée kè. ²⁸ Ben zìkari ke bènɛ: N de lù sè a zìkpɛɛnɔnɛ kɔn Luda tóo à bè, gbɛ kè pò blè gbàa, adee gò láaripɔ ùmɛ. Beee yānzín n̄ baade píngi mè bùsazi. ²⁹ Ben Yonatā bè: Ma dee e ãa dammame. N̄ gwa lán ma wée kè nà, kè ma zó pì mòsɔ fète yānzi. ³⁰ Tó gbɛnɔ pò kè aɔ sɔ n̄ ibɛnɔa blè gbàa yā dé, lɛ aɔ Filisitininɔ dèdɛ dɛ beela.

³¹ Zì beeean Isarailinɔ Filisitininɔ dèdɛ sɛna zaa Mikimasa ai Ayalɔni. Aɔ kpàsa búgubugu, ³² ben aɔ sɔ n̄ pókádeenɔ té, aɔ sãanɔ kɔn zùnɔ kɔn zùnenɔ kùkù aɔ dèdɛ gwe gɔɔ, aɔɔe soo kɔn a aruo. ³³ Ben wà à baaru kpà Solunɛ wà bè: N̄ gwa! Wèe durun kɛ Diinɛ, wèe nòbɔ soo kɔn à aruo. Ben Solu bè: A bɔ Dii yā kpɛɛ. À gbè gbèntɛ gbegere pá à suome kè kpakpaa. ³⁴ Ben à bè: À fãakɔa n̄ té, à beínɛ aɔ baade mó ma kiia kɔn a zùo ke a sãa, aɔ kòto kpá gura kè wà só. Àton durun kɛ Diinɛ à nòbɔ só kɔn à aruoro. Ben baade mò kɔn a zùo gwãavĩ beee, à à kòto kpàkpa gwe. ³⁵ Solu Dii gbãgbákii bò gwe. Sa'okii kè à bò káakun gwe.

³⁶ Ben Solu bè: Wà pɛɛ Filisitininɔzi gwãavĩa wàgɔ n̄ dɛdɛɛ ai guu gá dɔo. Wàton n̄ gbɛke tóro. Ben wà bènɛ: N̄ kɛ lán à kènnɛ maa nà. Ben sa'ori bè: À tó wà gbeka Ludaa kè gĩa. ³⁷ Ben Solu gbeka Ludaa: Wà pɛɛ Filisitininɔzi, né n̄ nawe wa ɔzĩs? Ben èe weàla zĩ beee zĩro. ³⁸ Ben Solu bè: a zìkpɛ gbɛnsinɔ a píngi, à sòmazi kè, lɛ wà e wà dɔ durun kè wà kè gbàa. ³⁹ Kɔn Dii Isarailinɔ Mísiri tóo, baa tó ma né Yonatā bé à durun kè, séde à ga. Ben gbɛkee e yā

siàlaro. ⁴⁰ Ben à bèñne: À ze kpado kãa, mapi kôn ma néo wégõ kú kpado kè. Ben wà bène: Ñ ke lán à kènnè maa nà. ⁴¹ Solu bè Dii Isarailinɔ Ludanɔ: Ñ tó wà yápuraa dõ. Ben yã Yonatã kôn Soluo blè, ben parii mì bò bàn. ⁴² Solu bè: À gbè la mapi kôn ma néo musu. Kè yã Yonatã blè, ⁴³ ben Solu bène: Ñ yã kè ñ kè omɛ. Ben Yonatã bène: Ma gò lé sɔnten má zǝ zǝa, féte má mòsɔ. Mae kè! Mà ga. ⁴⁴ Ben Solu bè: Yonatã, tó née garo, Luda yã kemɛ pāsīpāsī. ⁴⁵ Ben wà bè Solunɔ: Yonatã gaó! Àmɔ kè tò wa zǝ blè? Auo! Kôn Ludao wée we kè baa à mikā mèn doo léɛ tɔtɔero, zaake Luda donlɛn à beee kèo gbãa. Lɛn wà Yonatã mì si lɛ, èe garo. ⁴⁶ Ben Solu kámma bò kôn pɛɛna Filisitininɔzio, ben Filisitininɔ tà ñ bùsun.

⁴⁷ Kè Solu vɛɛ Isarailinɔ kpatan à yãa, à zǝ kà kôn a ibɛɛnɔ gu píngia: Mɔabunɔ kôn Amɔninɔ kôn Edɔmunɔ kôn Zoba kínanɔ kôn Filisitininɔɔ. Kpaa kè à liɛn píngi, è zǝ blémamɛ. ⁴⁸ À wórɔngɔke tó bò à zǝ blè Amalekinɔa, à Isarailinɔ si ñ wéetāmmarinɔa. ⁴⁹ Yonatã kôn Isiboseo kôn Malakisuaon Solu négǝgbɛnɔ ũ. À nénɔgbɛnɔ vǝ gǝɔn plaa. À káaku tón Mɛraba, à plaade tón Mikala. ⁵⁰ À naǝ tón Ainɔama, Aimaza néme. À zǝkpɛɛnɔ gbɛnsi tón Abana. Solu pì dāaromɛ, à desɛ Nɛɛ néme. ⁵¹ Solu de Kisi kôn Abana de Nɛɛon Abielɛ nénɔ ũ. ⁵² Solu gurɔ ègǝ pāsī kôn Filisitininɔɔ gurɔ píngi. Tó Solu gǝsagbãa ke wórɔngɔdee è, è à sí à na a zǝkpɛɛnɔamɛ.

15

Dii gina Soluzi kí ũ

¹ Samuēli bè Solunε: Mámbe Dii ma zĩ, ben ma nósi kùmma n kpatablena à gbε Isarailinε sèda ũ. Tò! Ñ swā kpá Dii yāzi sa. ² Dii Zìkpεde bè, é gēε bo Amalekinε yā kè aō kè Isarailinε, kè aō zé zòñne n bεna Iyipiti gbera yānzi. ³ Ñ gá léémma sa, n n kaate n píngi. Nton n gbεke tóro. Ñ n dede n píngi, gōgbēno kōn nōgbēno kōn nēno kōn nékpāntēno kōn zūno kōn sāano kōn lakuminε kōn zaakinε.

⁴ Ben Solu a gbēno sisi à n kakōa Telaimu. À zìkpε kēsedeeno gōon boro wàa domε. Yudanε kuu dō gōon boro kuri. ⁵ Ben Solu gāa Amalekinε wéte, à nàε èε n kpákpa swawεen. ⁶ Solu lékpāsā kè Keninε à bè: À bε Amalekinε té le mātōn a dedeñyoro yānzi, zaake ámbε a yā maaa kè Isarailinε n bεna Iyipiti gbera. Kè Keninε bε Amalekinε té, ⁷ ben Solu gāa à lèε Amaleki pìnεa sena zaa Avila ai à gāa péo Suru kè kú Iyipiti fāntēbε kpaaa. ⁸ À Amaleki kí Agaga kù bēε, ben à à gbēno dede kōn fēdaao n píngi. ⁹ Solu kōn a zìkpεenε e Agaga dero, bensō aō sā maaano sēε kōn zūno kōn zūne mēkpanano kōn sāne bōronε kōn pō maaano píngi, aōε we wà n dedero. Pō ginano kōn pō yāyānanon aō dede píngi.

¹⁰ Ben Dii yā sù Samuēlia à bè: ¹¹ Ma Solu kana kpatan tò ma nòse yàka, zaake à kpεε limε. Lán má dànε nà, è ke lero. Yā pì dì Samuēlia, ben à wii pè Diizi ai guu gāa à dòo. ¹² Kè Samuēli fēε kōngε idε'idε, à gāa da Solule, ben wà bène: Solu gāa Kameli. À sèda pēε gwe a zīnda dōngupō ũ, ben à gēte à tà Giligala. ¹³ Kè Samuēli Solu lè, ben Solu bène: Dii aubarika dangu! Má kè lán Dii òmε nà. ¹⁴ Ben Samuēli à là à bè: Sā wiii kè ma swā

e maa de diamε? Zù wiii kè mée maa bò máme?
¹⁵ Ben Solu wèàla à bè: Amalekinɔ pónɔme, zaake
 wà í sãanɔ kɔn í zù maaanɔ sèe wà sùo wà saa
 oo Dii n Ludaame. Wa í kpaaanɔ dède. ¹⁶ Ben
 Samueli bène: Ñ yĩte le, mé yã kè Dii òme gwãavĩa
 onne. Ben Solu bè: Ñ o. ¹⁷ Ben Samueli bè: Kè n
 n zĩnda fète bò yã, néε gɔ Isaraili boriinɔ don'aedee
 ũroo? Dii n ka kpatan Isarailinɔ kina ũ, ¹⁸ ben à
 n zĩ bɔkɔte keare kè à bè: Ñ gá ñ Amalekinɔ dède,
 zaake durunkerinɔme. Ñ gá ñ zĩ kányo ai ñ í kaate.
¹⁹ À kè dia n gi Dii yã mazi, n lee í pónɔa, n yã kè
 Dii yeziroo kè? ²⁰ Ben Solu bène: Ma Dii yã mà, ma
 bɔkɔte kè à ma zĩ mà keε kè. Ma Amalekinɔ dède í
 píngi, ben ma su kɔn í kí Agagao. ²¹ Ben zĩkarinɔ sã
 maaanɔ kɔn zù maaanɔ bò pɔ kè wà sèe pìnɔ té, le wà
 saa oo Dii n Luda zaa Giligala kè. ²² Ben Samueli
 bè:
 Dii yã kũna maane de
 sa'opo kè wè ká tén à té kũla.
 Misiɛnanε de sa'onala.
 À yãmana de
 sa'ona kɔn sãkaro m̀̀kpanaola.
²³ Gina à yã mazi durun sɛnkpe kɔn m̀̀sokenaome.
 Dɔkenao zaa sɛnkpe kɔn tãagbãgbãnaome.
 Lán n gi Dii yã mazi nà,
 àpi gi n kíkɛzi se.
²⁴ Ben Solu bène: Ma durun kè. Ma pã Dii yã kè
 í òmɛne, zaake ma vĩa kè gbɛnɔne, ben ma í yã
 mà. ²⁵ Ñ sùu kɛmao kɔn ma durun pìo sa. Ñ ɛara
 ñ gámao le mà e mà donzi ke Diine. ²⁶ Ben Samueli
 bène: Mé gányoro. N gi Dii yãzi, ben à ginnε ñgɔ de
 Isarailinɔ kina ũ.

²⁷ Kè Samuéli kpɛɛ lì, èe taa, ben Solu à kù a uta léa, ben à kè à ɔzĩ. ²⁸ Ben Samuéli bènɛ: Dii n bɔ Isarailinɔ kpatan zaa gbãa, ben à n gbẽdaaa kè à maa dɛnlaa kàn. ²⁹ Isarailinɔ Luda Gakuide è ɛgɛɛ toro, è a laasuu liero, zaake gbẽnteenlo, gbasa à a laasuu liɛ. ³⁰ Ben Solu bènɛ: Ma durun kè. Baa kɔn beeeo n yā nna, n ma kpe da Isaraili gbẽnsinɔ kɔn gbẽ pिंगio aɛ. N gá zɛmɛ lɛ mà e mà dɔnzi kɛ Dii n Ludanɛ. ³¹ Ben Samuéli èara à gàa à zɛnɛ, ben Solu dɔnzi kè Diinɛ.

³² Ben Samuéli bè: À mó kɔn Amaleki kí Agagao. Kè kina pì e mɔɔ, èe kpákpaa kè yákee kuuro, zaake èe daa a bɔ gaa lézĩmɛ. ³³ Ben Samuéli bè: Lán n fɛɛdaa tò nɔgbɛ paridee kòra a nézi nà, len n da é kora a nézi lɛ se. Ben à Agaga zɔzɔkɔrɛ Dii aɛ Giligala gwe. ³⁴ Ben à tà Rama. Solu sɔ tà a bɛ Gibɛa. ³⁵ Baa kè Solu kè Samueline wɛnda, Samuéli e gá à wɛɛ kpáɛzi dɔro ai à gàa gao, zaake Dii pɔɔ yáka kè à Solu kà Isarailinɔ kina ũ yānzi.

16

Samuéli nɔsikuna Dauda mìa

¹ Dii bè Samueline: Négɔ ɔɔ dɔɔ Solu yā musu ai bɔrɛmɛ? Ma gine à kí ble Isarailinɔnɛ. N nɔsi ká koban à pa n da zɛn. Ma n zĩ Betɛlemu gbẽ Yɛsɛ kiia, zaake à nɛnɔ doken má sè à gɔ kí ũ. ² Ben Samuéli bè: Dian mé kɛ nà mà gá gwee? Tó Solu mà, eé ma dɛ. Ben Dii bènɛ: N zùnunu sé n gáo n be n mɔ ma gbāgbāmɛ. ³ N Yɛsɛ sísí saa pì onaa, mé yā kè né kɛ onnɛ, né nɔsi kúme gbẽ kè mé ɔɔannɛɛ mìa.

⁴ Samuéli yā kè Dii ònɛ kè. Kè èe kaa Betɛlemu, lakutu pì gbẽnsinɔ gàa wà dààlɛ. Vĩa n kũ, ben aɔ

à là wà bè: Aafian n mɔ kɛ́? ⁵ À bè: Aafiamɛ. Ma mɔ Dii gbāgbāmɛ. À gbāsī bɔ a zīndan à gámao saa o. Ben à gbāsī bɔ Yɛsɛn kɔn a nɛ́gɔ́gbɛ́nɔ à n sísí sa'onaa. ⁶ Kɛ́ aɔ kà, Samuɛli ɛliabu è, ben à laasuu lè à bè: Gbɛ́ kè Dii sè bé à zɛna à aɛ gwe. ⁷ Ben Dii bènɛ: Nton à zɛna ke à gbàakɛɛ gwaro, ma gizimɛ. Mɛ̀è gbɛ́ gwa lán gbɛ́ntee è gwa nàro. Gbɛ́ntee è gbɛ́ gwa a mɛ̀amɛ, mapi sɔ́, swɛ́n mɛ̀è gwa. ⁸ Ben Yɛsɛ Abinadabu sísí, à mɔ Samuɛli aɛ, ben à bè: Dii e gbɛ́ kèkii séro. ⁹ Ben Yɛsɛ Sama sísí, à mɔ Samuɛli aɛ dɔ́, ben à bè: Dii e gbɛ́ kèkii séro. ¹⁰ Ben Yɛsɛ a nɛ́gɔ́gbɛ́ gɔ́n swɛ́plaaanɔ sísí, aɔ mɔ Samuɛli aɛ, ben à bè: Dii e n gbɛ́ke séro. ¹¹ Ben à Yɛsɛ là à bè: N gɔ́kparɛnɔ lén yè n pínjí? À wè̀àla à bè: Aɔ gbɛ́ zāadee bé à kú kèro, èe sāa dāamɛ. Ben Samuɛli bènɛ: N gbɛ́ zī wà à sísí. Wé póke kero séto à sù. ¹² Ben à gbɛ́ zīa, à mɔ. Né pì né gbɛ́ tēaamɛ, à zɛna maa bensɔ́ à uu kèkōana. Ben Dii bè: N fɛɛ n nósi kú à mìa, zaake àpin gwe. ¹³ Ben Samuɛli koba pì sè à nósi kù à mìa à vīinɔ wáa. Zaa zī beeean Dii Nini sù Daudaa. Beeɛ gɛra Samuɛli ɛara à tà Rama.

Dauda zīkɛna Solunɛ

¹⁴ Dii Nini gò Solua, ben Dii tò zīn pāsī sù. ¹⁵ À ibanɔ bènɛ: Ludaa tò zīn pāsī e wɛɛ tāamma. ¹⁶ Kí, n tó wamɔwa n ibanɔ gbɛ́ kè mɔrɔlɛna dɔ́ wɛɛ. Tó Ludaa tò zīn pāsī pì sùmma, eégae mɔrɔ lénne, ngae e n ke sà. ¹⁷ Ben à bè a ibanɔnɛ. À gbɛ́ kè mɔrɔlɛna dɔ́ maamaa wɛɛ à móome. ¹⁸ Ben à ibanɔ doke bènɛ: Ma Betɛlɛmu gbɛ́ Yɛsɛ né ke è, à mɔrɔlɛna dɔ́. Zìkpɛ wórɔngɔdeeme, bensɔ́ à yā'ona dɔ́. Gɔ́ maaamɛ,

bensõ Dii kúo. ¹⁹ Ben Solu gbẽnɔ zĩ Yesea, aĩ gaa wà bène: Solu bè n n né Dauda kè è sãanɔ dā gbarɛare.

²⁰ Ben Yesɛ buredi dì zaakinɛ kɔn geepiwẽɛo tũu do kɔn blèkofĩnɛ bɔrɔo, à a né Dauda gbàɛo Solua.

²¹ Kè à kà Solu kiia, à gò à zĩkeri ũ. Solu yezi maamaa, ben à à diɛ a zĩkapɔnɔserinɔ doke ũ.

²² Ben Solu gbẽ zĩ Yesea à bè: N tó Dauda gɔ ma zĩkeri ũ, zaake à yā è kemɛ nna. ²³ Tó Ludaa tò zĩn pì sù Solua, ben Dauda è a mɔrɔ sé agɔ lɛnɛ. Tó zĩn pì gò, ben è ke são, à su a làakaria.

17

Dauda kɔn Gɔlayao

¹ Filisitininɔ n zĩkpɛɛnɔ kàkɔa, aɔɔe zĩ soru kɛɛ Soko zaa Yudanɔ bũsun, ben aĩ bùra kàɛ Efesi Damimu, Soko kɔn Azekao dagura. ² Solu kɔn Isarailinɔ sɔ kɔ kàkɔa aĩ bùra kàɛ Ela gusararaan, aɔɔe soru kɛɛ aĩ gá Filisitininɔzi zĩo. ³ Filisitininɔ kú sĩsĩa kaa kpa, Isarailinɔ sɔo kú sĩsĩa kè kpa, guzurɛ kú n dagura. ⁴ Ben Gata gɔsagbãaa kè wè sĩsĩ Gɔlaya bò Filisitininɔ bùran. À gbàa kà gàsãsuu swɛɛdo. ⁵ À m̀gotẽ fura kuna, à m̀gotẽ uta kè dɛ lán kpòtɛɛ bà dana kè à tĩisi kà kiloo baaagɔ. ⁶ À m̀gotẽ sòkoto yina dɔ, bensɔ à m̀gotẽ sári lètɛgɛɛ logona a kpɛɛ kpa. ⁷ À sári sɔntɛ kũna, à pá dɛ lán bisatãri àsa lí bà. À wée tĩisi kà kiloo swɛɛplaa. À sengbangoseri tɛna à aɛ.

⁸ Gɔlaya zè à lé zù Isaraili zĩkpɛɛnɔzi à bè: Bóyãnzin a bɔɛ kɔn zĩozi? Á dɔ kè Filisitinin ma ũroo? Amɔa sɔ, Solu zònɔn a ũ. À gbẽke bɔ a té à

pita à mó ma kiia. ⁹ Tó eé f̃s̃ à z̃l̃ kámao à ma d̃e, ma gb̃ẽno é g̃s̃ a z̃no ũ. Tó mámbe ma à d̃e s̃s̃, é g̃s̃ wa z̃no ũ, ég̃s̃ z̃ò bleewe. ¹⁰ Ben Filisitini pì èara à bè: Mée kùse biii Isaraili z̃l̃kp̃eenoa gb̃aa. À gb̃e weteme l̃e wà z̃l̃ ká l̃edo. ¹¹ Kè Solu k̃on Isarailino à yā pì mà n̄ píngi, ão bídi k̃e, sw̃e k̃ẽngu.

¹² Dauda né Eflata gb̃e Yese néme. Yese né Betelemu k̃e kú Yudano bùsun gb̃eme. À nég̃s̃gb̃ẽno ì g̃s̃on s̃oraag̃s̃. Solu guro gb̃e zikūname. ¹³ À né gb̃aa g̃s̃on aag̃s̃onno kú z̃llan k̃on Soluo. À nég̃s̃gb̃e káaku tón Eliabu, à plaade tón Abinadabu, à aag̃s̃de tón Sama. ¹⁴ Daudan Yese né z̃aadee ũ. À ṽl̃i p̃inno té Soluzi, ¹⁵ m̃ode Dauda é gá Solu kiia à era à su Betelemu à a de s̃aano d̃a. ¹⁶ Filisitini pì è bo à a z̃inda odoañe kongo k̃on uusieo ai guro baplaa.

¹⁷ Z̃l̃kea Yese bè a né Daudane: N̄ ése kpatana kp̃e doo k̃e k̃on buredi m̃en kuri k̃eno sé n̄ gáo n̄ ṽlinone kpakpaa n̄ bùran. ¹⁸ N̄ g̃asi m̃en kuri k̃eno sé n̄ kpá n̄ g̃ali gb̃ensia. N̄ gá n̄ n̄ gwa, tó ão aafia, n̄ su s̃eadao k̃e ão kuu aafia. ¹⁹ Ão kú k̃on Soluo k̃on Isarailino píngi Ela guzuren, ão z̃l̃ kaa k̃on Filisitinin̄o.

²⁰ Dauda f̃e kongo ide'ide, à a s̃aano tò k̃on s̃ad̃ari p̃and̃eo. À a asoo s̃e, ben à dà z̃en lán Yese òne nà. K̃e à kà z̃l̃kp̃eeno bùran, à mò à l̃e ão gaa z̃llan, ão wii gb̃aaa l̃e. ²¹ Isarailino k̃on Filisitinin̄o e soru k̃e ão ae dok̃a. ²² Ben Dauda a asoo nà p̃od̃akparine a ozi, ben à bàa l̃e à gaa z̃llan. À a ṽl̃ino l̃e gwe, ben à ì kp̃am̃ma. ²³ K̃e èe yā ooño, Filisitinin̄o g̃s̃agb̃aa Golaya, Gata gb̃e b̃o Filisitini z̃l̃kp̃eeno té, à èara à f̃e k̃on a yā pìo. Dauda yā pì

mà. ²⁴ Kè Isarailino à è, swè kèngu, aṣ lèkṣa ní píngi. ²⁵ Aṣòe ookōnè wèe bee: Ée gōgbè pì e à bòroo? Tó à bò, è kùsè biiwamè. Gbè kè à à dè, kína é adee gba auziki bíta, eé a nénōgbè kpáa dō nō ũ, bensō à bēdeenō é bē'ō kpá dōro.

²⁶ Ben Dauda gbè kè aṣ zena a saenō là à bè: Bón weé kè gbè kè à Filisitini pì dè à Isarailino bò wí guunè? Dén Filisitini gēfōdee pì ũ, gbasà àgō Luda Wèndide zìkpèenō lé gwa yāzii? ²⁷ Ben wà bènè lán gbēnō e oo nà: Lén weé kè gbè kè à à dènè lè. ²⁸ Kè à vīi gbēside Eliabu mà Dauda e yā oo kōn gbēnō, à pō fēzi à bè: À kè dia n mō kè? Dén n sà fète kègweenō tònè gbáan? Má n wada kōn n nòsè zaaao dō. N mō zì gwamè. ²⁹ Dauda bè: Bón má kè? Yān má gbèkaroo? ³⁰ Ben à kpè līnè à gāa à yā dōnkō pì là gbè pāndea. Lán gbè káaku ònè nà, lén wà ònè lè dō. ³¹ Wà yā kè Dauda ò pì tōkè Solunè, ben à gbè zì wà à sīsì.

³² Kè Dauda mō, à bè Solunè: Gbèke tón tó swè kēagu Filisitini pì yā musuro. Mamoma n zòbleri, mé gá zì káo. ³³ Ben Solu bènè: Né fō n gá zì ká kōn Filisitini pìoro. Né féten n ũ. Gōgbè pì sō né zìkarimè zaa a gōkparèkèguro. ³⁴ Ben Dauda bènè: Mamoma n zòbleri, māmbe mēgō ma de sāanō dāa. Tó músu ke kpera mō à sāa kù kpàsan, ³⁵ mē à gbēsè mà lé mà sāa pì bō à lézī. Tó à èaramazi, ben mē à kù a létānkaa mà lé mà dè. ³⁶ Mapi n zòbleri, ma músu dè, ma kpera dè. Filisitini gēfōdee pì é gō lán ní bà, zaake èe Luda Wèndide zìkpèenō lé gwaa yāzi. ³⁷ Dauda èara à bè: Lán Dii ma bō músu kōn kperao lézī nà, lén eé ma bō Filisitini pì zī lè. Ben Solu bènè: N gá! Dii gō kúnyo.

³⁸ Solu a zìka'uta dàne à a mògotē fùra kùne, ben à a mò uta dàne. ³⁹ Dauda Solu fēdaa lògo zìka'uta pì. Kè à yǎ táa, ben à fù, zaake èe kō dōro. Ben à bè Solune: Mé fō mà gá kōn pō pìno, zaake mēe kō dōro. Ben à pō pìno bēe pīngi à kàe. ⁴⁰ À a gò sè, ben à gàa à gbè pórɔpɔ sē swaween mēn sɔɔro à kà a sādábɔkɔn. Ben ēe sɔ Filisitini pìzi, à a gbèmba kūna.

⁴¹ Ben Filisitini pì e sɔ Daudazi, à sengbangoseri té à ae. ⁴² Kè à Dauda gwà, à è né fēte tēa maaame, ben à dɔkèo ⁴³ à bène: Gbēen ma ũ, ben n gbasa nēe mɔɔmazi kōn gòo? Ben à à kà kōn a tãa tóo. ⁴⁴ Ben à èara à bè: Ñ sōmazi ñ gwa, bāano é n ble, nòbɔ pāsīno é n só. ⁴⁵ Dauda bène: Fēda kōn sári lētegeeo kōn sári sōnteon nēe mɔɔo mazi. Mapi sɔ, Dii Zìkpede Isarailino Luda kè n à lé gwà yāzi tón mēe mɔɔonzi. ⁴⁶ Dii é n name ma ɔzī gbàa. Mé n de mà n mì zɔ, mé Filisitini zìkpēeno gēno kpá bāano kōn nòbɔ pāsīno gbàa aɔ só, anduna é dō kè Ludaa kú kōn Isarailino. ⁴⁷ Gbē kè aɔ kàkōa gura kēno é dō kè Dii è zì ble kōn fēdaao ke kōn sárioro. Dii bé à zì vī, eé a nawe wa ɔzī.

⁴⁸ Gurɔ kè Filisitini pì e sɔ Daudazi, à mó dakōreo, ben Dauda bàà lè èe gaazi guu kè weé zì kán. ⁴⁹ Ben à ɔ gē a bòkɔn à gbè bò à dà a gbèmban. Kè à Filisitini pì gbào, ben à à pà a aea. Gbè pì gē à aewan, ben à lēe a puua. ⁵⁰ Gbèmban Dauda zì blèo Filisitini pì. À à pàò a nè, baa fēdaa à kūnaro. ⁵¹ Ben à bàà lè à gàa à zèàla, à à fēdaa wòto à kpén à à dè à à mì zōo. Kè Filisitininɔ è ñ gōsagbāaa pì gà, ben aɔ lèkōa. ⁵² Ben Isarailino kōn

Yudano pèèñzi kɔ̃n wiio, aɔ̃ pè̃m̃ma ai Gata bĩl̃ea kɔ̃n Ek̃erɔ̃nu bĩl̃eo. Gb̃ẽ k̃e aɔ̃ ñ d̃ed̃enɔ̃ g̃enɔ̃ g̃ɔ̃ kaena sena zaa Saraimu z̃en ai Gata kɔ̃n Ek̃erɔ̃nuo. ⁵³ K̃e aɔ̃ sù kɔ̃n p̃ena Filisitiniɔ̃ao, ben aɔ̃ ñ b̃ura p̃onɔ̃ nàk̃ɔ̃a wà g̃è̃eo. ⁵⁴ Dauda Filisitini p̃i m̃i s̃e à g̃aao Yerusalemu, à à g̃ɔ̃k̃ebɔ̃nɔ̃ k̃ãe a kp̃én.

⁵⁵ Gurɔ̃ k̃e Dauda e s̃ɔ̃ Filisitini p̃izi, Solu e à gwaa, ben à a z̃ìkp̃eɛnɔ̃ gb̃ẽnsi Abana là à b̃e: Dé ñén ñég̃ɔ̃gb̃e p̃i ũu? À w̃eàla à b̃e: Kí, kɔ̃n ñ kuunao, má d̃ɔ̃ro. ⁵⁶ Ben kína b̃e: Ñ gbeka ñ ma tó dé ñén g̃ɔ̃k̃par̃e p̃i ũ. ⁵⁷ K̃e Dauda sù kɔ̃n Filisitini p̃i d̃ena, Abana à s̃e à g̃aao Solu kiia, à Filisitini p̃i m̃i k̃ūna. ⁵⁸ Ben Solu à là à b̃e: G̃ɔ̃k̃par̃e, dé ñén ñ ũu? À w̃eàla à b̃e: N z̃ɔ̃bleri Ỹẽs̃e, Bet̃elemu gb̃ẽ ñén ma ũ.

18

Solu íbet̃ekpana kɔ̃n Daudao

¹ K̃e Dauda ỹa ò kɔ̃n Soluo à ỹaa, ben Yonat̃a gb̃ẽnna kp̃ào à yezi lán a z̃ĩnda w̃è̃ndi bà. ² Zaa z̃i beeean Solu à dĩe a b̃e, èe we à tá a de b̃e d̃ɔ̃ro. ³ Yonat̃a ỹa ỹio k̃e à yezi lán a z̃ĩnda w̃è̃ndi bà ỹanzi. ⁴ Ben à a utadaa k̃e à dana b̃ò à à gbà kɔ̃n a z̃ìka'utao kɔ̃n a f̃ẽdaao kɔ̃n a sáo kɔ̃n a asaao. ⁵ Guu k̃e Solu Dauda gb̃àren z̃ì ká p̃íngi, è saa k̃ūm̃e, ben à à dĩe z̃ìkp̃eɛnɔ̃ gb̃ẽnsi ũ. À ỹa è k̃e baade p̃íngine nname kɔ̃n Solu íbanɔ̃ ñ p̃íngi.

⁶ K̃e z̃ìkp̃eɛnɔ̃ e suu Dauda Filisitini p̃i d̃ena gb̃era, ñogb̃enɔ̃ b̃ò Isaraili w̃é̃tenɔ̃ guu p̃íngi, aɔ̃ g̃àa da ñ kí Solul̃e, aɔ̃e l̃e sii aɔ̃e ñ w̃aa, aɔ̃e g̃àg̃a l̃e aɔ̃e p̃oñnaa k̃e aɔ̃e s̃ēg̃ēs̃ēg̃e paa. ⁷ Aɔ̃e l̃e sii w̃e d̃ɔ̃k̃oñe, aɔ̃e ñ w̃aa w̃e bee:

Solu gbě̀nṵ dèdè gṵṵn wàa sṵsṵro,
Dauda sṵ gṵṵn bṵrṵ leo ũgbangba.

⁸ Yā pì kè Solunṵ zaa maamaa, ben à pṵ fè à bè: Wà gṵṵn bṵrṵ leo ũgbangba kpà Daudaa, mapi sṵ wàa sṵsṵro. Kpata bé à gṵ à sí sa. ⁹ Zaa zĩ beeean à wéé dṵnṵ.

¹⁰ Kè guu dṵ, ben Ludaa tò Solu zĩn pāsĩ pì dìà, èe yābuu tāa a kpén, ben Dauda a mṵrṵ sè, èe lèe lán è lé nà. Solu a sári kũna, ¹¹ ben à à gbào, èe daa é Dauda páo lṵ à nakṵa kṵn gũomṵ. Ben Dauda a zĩnda gbèenṵ ai gèen plaa. ¹² Solu e vĩa kèe Daudanṵ kè Dii kúo bensṵ à kpèe liare yānzi. ¹³ Ben à pè Daudaa a kiia, à à dìe zĩkpè gṵṵn wàa sṵroonṵ gbě̀nsi ũ. Àmbe ègṵ dṵnṵnṵ aṵ zĩlan. ¹⁴ Guu kè à gāan píngi è saa kũmṵ, kè Dii kúo yānzi. ¹⁵ Kè Solu è ègṵ saa kũu, ben à vĩa kènṵ dṵ káakula. ¹⁶ Isarailinṵ kṵn Yudanṵ sṵo ye Daudazi n píngi, kè ègṵ dṵnṵnṵ aṵ zĩlan yānzi.

¹⁷ Ben Solu bènṵ: Mé ma nénṵgbè káaku Mṛaba kpámma nṵo ũ. N wṵrṵngṵ kṵ n Dii zĩ kámṵ. Zaake Solu laasuu lè à bè: Mé ṵ naaro, Filisitininṵ bé wé à dṵ. ¹⁸ Ben Dauda bènṵ: Dén ma ũu? Dén ma bṵdeenṵ kṵn ma de boriinṵ ũ kè mé gbasa mà gṵ n anzure ũu? ¹⁹ Kè Mṛaba kà wà à kpà Daudaa, ben Solu à kpà Mṛola gbè Adarielia.

²⁰ Solu nénṵgbè Mikala ye Daudazi. Kè wà yā pì ò Solunṵ, à kènṵ nna ²¹ à bè: Mé à kpáamṵ, eé gṵnṵ takutṵ ũ, Filisitininṵ é à dṵ. Ben à bè Daudanṵ: Né ma né pānde e n sṵ sa. ²² Ben à bè a ibanṵnṵ: À yā o Daudanṵ asii guu, à onṵ à yā kāmṵ, bensṵ ma ibanṵ yezi n píngi. À ma nénṵgbè sṵ. ²³ À ibanṵ yā

pì dà Daudanɛ a swāla, ben à bènnɛ: Gõna kína né zā ũu né yā aagan yó? Takaasideen ma ũ, dé bé à ma dɔɔ? ²⁴ Kè Solu ìbanɔ sù, aɔ Dauda yā pì tɔkènnɛ. ²⁵ Ben Solu bè: À onɛ má ye anzure pókeziro, sé à gɛɛ bomɛ ma ibɛɛ Filisitininɔa, à sumɛ kɔ́n n̄ gɛfɔɔnɔ mèn basɔɔro. Èe kpákpaɛ Filisitininɔ é à demɛ.

²⁶ Kè ìba pìnɔ yā pì tɔkè Daudanɛ, gõna kína né zā ũu kènnɛ nna sa. Ai nɔɔ pì ségurɔɔ gɔ́ gá ká, ²⁷ Dauda kɔ́n a zìkpɛɛnɔ fɛɛ wà gàa wà Filisitininɔ dèdɛ gɔ́n wàa do, ben à sù kɔ́n n̄ gɛfɔɔnɔ à kpà kínaa pínɡi, lɛ à e à gɔ́ à né zā ũ yānzi. Ben Solu a né Mikala kpàa nɔɔ ũ. ²⁸ Kè Solu è lɛ, à dɔ́ kè Dii kú kɔ́n Daudao bensɔ a né Mikala yezi, ²⁹ ben à vīakenanɛ kàara, à gɔ́ à ibɛɛ ũ ai à gàa gào. ³⁰ Gurɔɔ kè Filisitininɔ kínanɔɔ e bɔɛɛ wà gá zì ká, Dauda è saa kú dɛ Solu ìba kpàaanɔla, ben à tó bò maamaa.

19

Solu wɛtɛna à Dauda dɛ

¹ Solu ò a né Yonatānɛ kɔ́n a ìbanɔ n̄ pínɡi aɔ Dauda dɛ. Mɔdɛ Yonatā yezi à ɔ gɛ, ² ben à à gbà làakari à bè: Ma dee e wɛtɛɛ à n dɛ. Ngɔ́ n zīnda kūna dɔ́ zia kɔ́ngɔ. N̄ utekii wɛtɛ ngɔ́ kú gwe. ³ Mé bɔ wɛtɛ kpɛɛ kɔ́n ma deo, wé zɛ guu kè n uten. Mé n yā onɛ. Lán à òmɛ nà, mé onnɛ.

⁴ Ben Yonatā gàa à Dauda maa bò a denɛ à bè: Baa, n̄ton yā zaaa kɛ n zòbleri Daudanɛro, zaakɛ èe zaa ke kennɛro. À yākenanɔɔ àrɛ vīnnɛ maamaa. ⁵ Kè à Filisitini pì dɛ, à gí a wèndizimɛ, ben Dii tò wa zì bíta blè wa pínɡi. N̄ è, ben n pɔɔ kè nna. Bóyānzi n̄ yezi n̄ yā zaaa kɛ taarisaidee pìnɛzi n̄ à dɛ pāa?

⁶ Solu à yā mà, ben à lù sè à bè: Kōn Diio weé à dero.

⁷ À gbɛra Yonatā Dauda sìsi, à yā pì tōkēne píngi, ben à gāa kōn Daudao Solu kiia, ben èe zīi kēne lán a zii bà.

⁸ Zī èara à fēe, ben Dauda gāa zī ká kōn Filisitinino. À sīngu à zī blēm̃ma búgubugu, ben aō bàa lēne.

⁹ Dii tò Solu zīn pāsī pì èara à dia gurɔ kè à vēena a kpén. À a sári kūna, ben Dauda e a mɔɔ lēne.

¹⁰ Solu wète à Dauda páo le à à nakōa kōn guo. Kè à gbēne, ben sári pì gāa à gu pà. Gwāavī beean Dauda bàa lè à tà.

¹¹ Ben Solu gbēno zī Dauda bɛ, le aō à dādā aō à de kongo, ben à naō Mikala à gbà làakari à bè: Tó nēe bàa sí gwāavīaro, weé n de zia. ¹² Ben Dauda bò windo guu, Mikala à gbàre kōn bào tɔɔte, ben à bàa lè à gè zéla. ¹³ Ben Mikala taa sè à dàe gádoa, à blè báa sè à kù taa pì mīla, ben à bisa kùàla. ¹⁴ Kè Solu gbēno zī Dauda kū, Mikala bè à gbāaro. ¹⁵ Ben Solu èara à gbēno zī Dauda gwa à bènnē: À à sé kōn a gádoò lèdo, à suome le mà à de. ¹⁶ Kè aō gè kpén, taa pìn aō è gádoa, blè báa kù à mīla. ¹⁷ Ben Solu Mikala là à bè: Bóyānzi n bɔ ma kpɛe n ma ibee gbàre à pìtimaguzi? Mikala wèla à bè: À bème mà tó à gè zéla. Tó ma gi sō, é ma de.

¹⁸ Kè Dauda bàa lè à gè zéla, à gāa Samuéli gwa zaa Rama. À yā kè Solu kēne tōkēne píngi, ben aō gāa wà vēe Nayo lèdo. ¹⁹ Kè wà ò Solune Dauda kú Nayo zaa Rama, ²⁰ ben Solu gbēno zī à kū. Kè aō kà gwe, aō lè annabi gālì e dɛdɛɛ, Samuéli kú n té n dɔn'aɛdee ũ. Ben Luda Nini sù zīri pìnɔa, aōe dɛdɛɛ

se. ²¹ Kè wà ò Solunε, ben à gbē pāndenɔ zì, ben aɔɔ dèdε lε dɔ. Solu èara à gbēnɔ zì à gèn aagɔdeeo, ben aɔɔ dèdε se dɔ. ²² Ben Solu pì fεε èe gaa Rama a zīnda sa. Kè à kà lɔgɔ bíta kè kú Sɛku saε, à gbēnɔ gbèka à bè: Samuēli kōn Daudao kú māmε? Ben wà bènε: Aɔɔ kú Nayo zaa Rama. ²³ Kè èe gaa gwe, ben Luda Nini sù baa àpia se, èe dèdεε èe gaa ai à gàa à kào Nayo zaa Rama. ²⁴ À a pókāsāanɔ pìtiawa, à dèdε Samuēli aεzì. Zì beee fāantē kōn gwāavĩo píngi ègɔ daena bũumε. À yā bé à tò wè be: Solu kú annabinɔ tēmε se dɔɔ?

20

Dauda kōn Yonatāo

¹ Dauda bò Nayo zaa Rama, à bàa lè à gàa à Yonatā lè, ben à à là à bè: Bón má kè? Dà kpāreen má kè? Yā zaa kpāreen má kè n denε kè èe wεtεε à ma dεε? ² À wèàla à bè: Gyam! Né garo. N gwa, ma de è yāke kε à gí damε ma swālaziro, yā bíta ke à néngon yoo. Ma de égɔ yā beee taka kεε à gí omεzió? Mée síro! ³ Ben Dauda bè dɔ: N dee dɔ sānsān kè ma n pɔnnāa è. Beee yānzin èe tó n yā pì mào, lε n pɔɔ tón yakaro yānzì. Kōn Dii kuunao kōn n kuunao má kú gaa lézĩmε. ⁴ Ben Yonatā bènε: Pó kè n yezi píngi mé kenne. ⁵ Ben Dauda bènε: N gwa, mɔ dufu zĩbaamε zia. À kù mà vεε mà pó ble kōn kínaomε. N tó mà gá mà ute sètε ai ziando uusie. ⁶ Tó n de ma gbeka, n benε ma zé gbèkamma mà gá ma be wétε Betēlemu kpakpaa, kè ma bèdeenɔ píngi e saa kè wè o wè kōn wèo oo gwe yānzì. ⁷ Tó à bè à maa, mégɔ aafia, mɔde tó à pɔ fè maamaa, n̄gɔ dɔ kè

yā zaaan à zèò à keme gwe. ⁸ N gbēkē kē mamoma n zòblerine, zaake n yā yìmao kōn Dii dōnaome. Tó má taari vī, n ma de n zīnda. Nton ma kpá n dearo. ⁹ Ben Yonatā bè: Gyam! Tó má dō kē ma de zèò à zaaa kenne, le mé onneroo? ¹⁰ Ben Dauda à là à bè: Tó n de gà à yā pāsī ònne, dé bé eé omē? ¹¹ Ben Yonatā bène: N mó wà gá sète. Ben aō bōe wà gaa sète n plaa.

¹² Ben Yonatā bè: Má sì kōn Dii Isarailino Ludao, ai ziando mōndaa'i mé ma de yō mà gwa. Tó n yā kàne, mé lékpāsā kenne. ¹³ Tó ma dee yezi à à zaaa kenne sō, ben mēe lékpāsā kenne ma n gbarē n ta aafiara, Dii yā keme pāsīpāsī. Dii gō kúnyo lán à kú kōn ma deo yā nà. ¹⁴ Lán má kpé kú wèndio nà n gbēkē keme lán Dii è kēne nà, kē wàton ma dero yānzī. ¹⁵ N gbēkē tón yāa kōn ma bēdeenō zikiro, baa tó Dii tò n ibeenō yāa anduna guu. ¹⁶ Len Yonatā yā yì kōn Daudao le, ben à bè: Dii gēe bonne n ibeenōa. ¹⁷ Ben Yonatā tò Dauda èara à lù sèare dō a yenzi yānzī, zaake à yezi lán a zīnda wèndi bàme.

¹⁸ Ben Yonatā bène: Mō dufu zībaa kuu zia. Tó wēe gbēke e n vēekiinlo, wēe n gbeka. ¹⁹ Ziando n gá n ute guu kē n uten yāa pì naanagurō, nēgō kú gbè kē de tōte lé sèeda ūu sae gwe. ²⁰ Mé kà zu gbè pì sae wén aagō lándō mēe pō gbāa bà, ²¹ mé nēgōgbē ke zī à gá kà pìno wete. Tó ma bène, kànoo kú à kpeē, à sēe à móo, n móo, má sì kōn Diio nēgō aafiamē, kari kuuro. ²² Tó ma bène kànoo kú à ae sō, n gá, zaake Dii bé à n gbarē. ²³ Yā kē wá yì kōo sō, Dii bé eēgō de yā pì sèedadee ū gurō pīngi.

²⁴ Ben Dauda gaa à ùte sēn. Kē mō dufu bō, kína vēe le à pō ble. ²⁵ À vēe a vēekiia gū sae. Yonatā vēe

à aε, Abana kú à saε. Dauda v̄εkii s̄, gb̄εkee kú gwero. ²⁶ Solu e yāke o zĩ beeearo, zaake èe daa yāke bé à à lè, à kú gb̄asĩomε, beee bé à kp̄anε. ²⁷ Kè guu d̄o m̄o gur̄o plaadee zĩ, Dauda v̄εkii ḡo da kori, ben Solu a né là à bè: Bóyānzi Yεε né e m̄o p̄o ble ḡia k̄on gb̄aaoroo? ²⁸ Ben à bènε: À zé gb̄ekama, à bè é gá Betelemu. ²⁹ À bè mà tó à gá, zaake a b̄edeenn̄o e saa oo w̄etε p̄i guumε, ben a v̄i b̄eare à m̄o. À bè tó à k̄emε, mà a gb̄are à gá a v̄iinn̄o gwa. Beee yānzin èe m̄o p̄o blenyorozi. ³⁰ Ben Solu p̄o f̄e Yonatāzi à bè: Né faasai swāgbāade! Má d̄o k̄e n zε Yεε né kp̄εemε. N wí dà n zĩndaa k̄on n dao. ³¹ Tó Yεε né p̄i ḡo kú k̄u w̄endio, né e n kpata blero. N gb̄enn̄o zĩ āo à k̄u w̄a suomε tia. Séto à ga. ³² Ben Yonatā à là à bè: Bóyānzin eé gazi? Bón à k̄e? ³³ Ben Solu Yonatā gb̄a k̄on s̄ario lε à e à à dε, ben Yonatā d̄o sa k̄e a de z̄e k̄on Dauda d̄enaomε.

³⁴ Yonatā f̄εε à gò p̄obleela k̄on p̄of̄εo, èe gá à p̄o bl̄e m̄o gur̄o plaadee p̄i zĩ d̄oro, zaake à n̄osε yāka Dauda yā musu, k̄e à d̄e à d̄iε gb̄e futaa ū yānzi.

³⁵ Kè guu d̄o, Yonatā b̄o à ḡaa Dauda le guu p̄in. Néḡōgb̄e kee tézi. ³⁶ Ben à bè né p̄inε. N bàa lé n gá k̄aa. Tó ma kà zù, né w̄etε. Kè né p̄i bàa l̄e èe gaa, ben Yonatā kà zù à m̄ila. ³⁷ Kè né p̄i kà guu k̄e Yonatā kà p̄enn̄, ben à lé zù né p̄izi à bè: Kà p̄inn̄o kú n aε k̄aa. ³⁸ Ben Yonatā èara à lé z̄uzi d̄o à bè: N gá kpakpaa, n̄ton zero. Ben né p̄i kà p̄inn̄o s̄εε à s̄uo a diinε. ³⁹ Né p̄i e yā p̄i d̄oro, séde Yonatā k̄on Daudao. ⁴⁰ Ben Yonatā a ḡōkeb̄onn̄o kp̄a né p̄ia à bè: N sí n t̄ao bε.

⁴¹ Kè né p̄i tà, Dauda f̄εε gb̄e kp̄εε à mò à k̄uε

Yonatāne gèn aagõ à dàe a puua. Ben aõ lé pèkõa aõ ɔ́ò dò n̄ plaa n̄ píngi, Dauda pò bé à bíta. ⁴² Ben Yonatā bène: N̄ tá aafia, zaake wa lù sè kōn Dii tóo wa bè, Diin wa sèedadee ũ ma boriinɔ kōn n boriinɔ dagura ai gurɔ píngi. Dauda bò gwe, ben Yonatā èara à tà a be.

21

Dauda kuuna Nɔbu

¹ Kè Dauda e gaa sa'oriki Aimelɛki kiia zaa Nɔbu, Aimelɛki pì bò à gàa à daàe. Vĩa à kù, ben à à là à bè: Bó bé à tò n̄ té ndo, gbẽkee kúnyoroe? ² Dauda wèàla à bè: Kí bé à zĩ dàmɛ, à bè m̀aton tó gbẽke yã kè á diemɛ à ma zĩ mà kee dõro. Ben wa guu zòkõne kōn ma ibanɔ aõ dɔmɛ ae. ³ Póble kp̄areen n̄ vĩ kè tiaa? N̄ ma gba buredi m̀en sɔɔro kesõ pò kè n̄ vĩ píngi dé. ⁴ Ben sa'oriki pì bè: Buredi pã kuuro, séde kè wà kàe Ludanɛ baasiro. Tó n gbẽnɔ e kakõa kōn nɔgbẽoro, mé kpám̄ma. ⁵ Ben Dauda bène: À de le kò, wá wa zĩnda kũna nɔgbẽnɔ yã musu, lán weè ke nà wà gbasá wà da zén wà gá zĩ ká. Ma gbẽnɔ m̀enɔ gbãsiro. Baa gurɔ kè wée pɔyezi táa oo, aõègõ gbãsiro, at̄ensa tá kè wée oo gbàaro. ⁶ Ben sa'oriki pì Luda buredi sè à kpàa, zaake buredi kee kú gwero, sé kè wà kàe Ludanɛ. Wè buredi pì sé Dii aemɛ, ben wè à lende kpá kōn buredi dufuo.

⁷ Solu ibanɔ dokee kú gwe gurɔ pìà, à tón Doegi. Edɔmu boriimɛ, àmbe Solu sãd̄ariki ũ. ⁸ Ben Dauda Aimelɛki là à bè: N̄ sári ke f̄edaa vĩ kèɔ? Mée e ma a f̄eda ke gòkebɔ ke s̄ero, zaake kí zĩ kùrukuru dàm̄emɛ. ⁹ Sa'oriki pì wèàla à bè: Gɔlaya, Filisitini kè n̄ dè Ela guzur̄en f̄edaa kú kè. À kú dansiki kp̄ee,

bisa fĩfĩa. Tó n̄ yezi, n̄ sé, zaake à pāndee kú kè d̄oro, séde beee pì. Ben Dauda bè: N̄ kpáma, à sáa kuuro.

Dauda ñadeyān̄o kek̄ena

¹⁰ Dauda bàà lè Solun̄e zĩ beee, à tà Gata kí Akisi kiia. ¹¹ Ben Akisi ìban̄o bèn̄e: Isarailin̄o bùsu kí Daudan yèroo? Àpin wè ò wā wà lè sí à yā musuroo? Wè be:

Solu gbēn̄o dèd̄e ḡōn wàa s̄os̄oro,
Dauda s̄o ḡōn b̄oro l̄eo ũgbangba.

¹² Yā pì Dauda kũ gbāa, èe vĩa k̄e Akisin̄e maamaa.

¹³ Ben à a zĩnda l̄e, èe ñadeyān̄o kek̄e n̄ aezĩ. À ɔgb̄e ḡaeḡa b̄ĩ zé gb̄an̄a, à tò lóu e plaa a létānk̄aa.

¹⁴ Ben Akisi bè a ìban̄on̄e: À gwa! Gb̄e pì né ñadeem̄e. Bóyānz̄in a à sè a m̄oo ma kiiazi? ¹⁵ Ñadeen̄o k̄ēsāmam̄e, ben a gb̄e pì sè a m̄oo ma kiia l̄e à ñadeyān̄o kek̄em̄e? Eé e à ḡe ma uaro.

22

Solu N̄bu sa'orin̄o d̄ed̄ena

¹ Dauda bò gwe à bàà lè, à ḡaa à ḡè Adulamu gb̄ew̄en̄. Kè à v̄īn̄o k̄ōn à de b̄ed̄een̄o à baaru mà, āo ḡaa wà à lè gwe. ² Yā'šammadeen̄o k̄ōn f̄iadeen̄o k̄ōn gb̄e kè yā è k̄ēn̄eroon̄o k̄āk̄azi n̄ p̄ingi, ben à ḡō n̄ gb̄ensi ũ. Āo k̄a ḡōn wàa plaa taka bà. ³ B̄ona zaa gwe Dauda ḡaa Mizipa, M̄abun̄o bùsun, à bè M̄abu k̄inan̄e: N̄ ma de k̄ōn ma dao gba zé āḡō k̄un̄yo ai mà d̄ō lán Luda é k̄em̄e n̄a. ⁴ Ben à n̄ tó k̄ōn M̄abu k̄inao gwe. Āo k̄úo gur̄o kè Dauda kú s̄èt̄e p̄òr̄otu. ⁵ Beee gb̄era annabi Gada mò à yā ò Daudan̄e à bè: N̄tonḡo kú s̄èt̄e p̄òr̄otu d̄oro. N̄ ɛara n̄ tá Yudan̄o bùsun. Ben à f̄e à ḡaa Ẹreti líkp̄en̄.

⁶ Zĩkea Solu v̄ēena s̄ama lí gbáru Gib̄ea sìs̄ĩa. À a sári kũna, à ìbano ligazi n̄ pín̄gi. Ben à mà wà Dauda k̄on gb̄ē k̄ē āo kúono kúkii d̄s̄. ⁷ Ben à bè a ìba p̄in̄one: a B̄eyāmi boriin̄o, à ma yā ma a pín̄gi. Yese né é buraano k̄on geepi búno kpáawaó? Eé a dīe z̄ikari ḡōn w̄aa s̄ōōoro ke ḡōn bas̄ōōoroono gb̄ensino ūó? ⁸ A pín̄gi a lé kpàk̄s̄mazime. K̄ē ma né yā yì k̄on Yese néo, a gb̄ēkee e omero. A gb̄ēkee e ma w̄enda gwaro. Èe dame ma swāla k̄ē ma né ma ìba p̄i n̄ose f̄ē aḡo ma wet̄ē à ma d̄e, lán èe k̄ē nà tiaro. ⁹ Ed̄omu bori Dōegi kú k̄on Solu ìbano gwe, ben à bè: Ma Yese né è, à mò Aitubu né Aimeleki kiia zaa N̄obu. ¹⁰ À yā gb̄ekan̄e Diia, ben à k̄ūs̄aē kp̄aa k̄on Filisitini bori Ḡolaya f̄ēdaao.

¹¹ Ben k̄ina gb̄ēno z̄i āo sa'oriki Aimeleki sísi k̄on a de b̄edee k̄ē āo d̄e sa'orino ū zaa N̄obuno n̄ pín̄gi. Ben āo mò k̄ina kiia n̄ pín̄gi. ¹² Ben Solu b̄ēne: N̄ swā kp̄a n̄ ma, Aitubu né. À w̄èla à bè: Ma swā d̄o, Baa. ¹³ Ben Solu à là à bè: B̄oyānz̄in mm̄on k̄on Yese néo a lé kpàk̄s̄mazizi? B̄oyānz̄in n̄ p̄óblee kp̄aa k̄on f̄ēdaaozi? N̄ yā gb̄ekan̄e Ludaa, l̄e à f̄ēmazi aḡo ma wet̄ē à ma d̄e, lán èe k̄ē nà tia. ¹⁴ Aimeleki w̄èla à bè: N̄ ìbano té pín̄gi, dé bé à náane v̄ĩ à k̄a Dauda ūu? N̄ né z̄āme, n̄ z̄inda dogarin̄o k̄iname, bens̄o à tó b̄ò n̄ be. ¹⁵ M̄ēe gb̄ekan̄e Ludaa zikiroo? Kai! Baa, ñton yā di mam̄oma n̄ z̄òbleriaro ke ma de b̄edeen̄o, zaake má yāke d̄s̄ yā p̄i musuro p̄atipati. ¹⁶ Ben kí b̄ēne: Né game, mpi k̄on n̄ de b̄edeen̄o n̄ pín̄gi. ¹⁷ Ben à ò dogari k̄ē āo kú gween̄one à bè: À f̄ē à Dii gb̄agb̄arin̄o d̄ed̄e, zaake n̄ ōo kú Dauda yāmm̄e. Āo à bàalena yā d̄s̄, ben āo e omero. M̄ode à ìba

pìnɔ e wezi wà ɔ sè wà Dii gbàgbāri pìnɔ dèdɛro. ¹⁸ Ben kí bè Doegine: Ì fɛɛ n sa'ori pìnɔ dɛdɛ. Ben à fɛɛ à n dɛdɛ gɔɔ. À sa'o'utadari pìnɔ dèdɛ gɔɔn basiigɔ asɔɔromɛ. ¹⁹ Ben Solu èara à sa'ori pìnɔ wétɛ Nɔbudeenɔ dèdɛ dɔ, gɔgbɛnɔ kɔn nɔgbɛnɔ kɔn né gbāaano kɔn nékpāntɛnɔ kɔn zùnɔ kɔn zaakinɔ kɔn sāano. Wà n dɛdɛ kɔn fɛɛdaao n pínɡi.

²⁰ Ben Aimeleki né ke pitingu, à tón Abiata. À bàà lè à gàa à nà Daudaa. ²¹ À bè Daudanɛ, Solu Dii gbàgbārinɔ dèdɛ n pínɡi. ²² Ben Dauda bènɛ: Kè ma Èdumu bori Doegi è gwe zĩ beee, má dɔ sãnsã kè eé o Solunɛ. Ma yānzin wà n de bɛdeenɔ dèdɛzi n pínɡi. ²³ Ngɔ kúmao. Nton tó vĩa n kũro. Gbɛ kè èe n wɛtɛɛ à n dɛɛ e ma wɛtɛɛ à ma demɛ se. Yake é n le ma kiiaro.

23

Dauda Keiladeenɔ mĩsina

¹ Wà ò Daudanɛ wà bè: Ì gwa, Filisitininɔ e zĩ kaa kɔn Keiladeenɔ, aɔɔe n pówɛɛnɔ naakɔa. ² Ben Dauda gbèka Diia à bè: Mà gá mà lɛɛ Filisitini pìnɔan yó? Ben Dii bènɛ: Ì gá n lɛɛmɛma n Keiladeenɔ mĩ sí. ³ Ben Dauda gbɛnɔ bènɛ: Lán vĩa e wa kũu Yudanɔ bùsu kèn nà, wé fɔ wà gá wà zĩ ká kɔn Filisitininɔ Keilaɔ? ⁴ Dauda èara à gbèka Diia dɔ, ben Dii bènɛ: Ì fɛɛ n gá Keila, zaake mé Filisitininɔ nannɛ n ɔzĩ. ⁵ Ben Dauda gàa Keila kɔn a gbɛnɔ, à zĩ ká kɔn Filisitininɔ, ben à n pókādeenɔ sìmmá. À Filisitininɔ dèdɛ paripari, ben à Keiladeenɔ mĩ sì. ⁶ Kè Aimeleki né Abiata bàà lè

èe gaa Dauda kiia yã, à a sa'o'uta kūna, ben à gāao Keila.

Solu pɛna Daudazi

⁷ Kè Solu mà Dauda gāa Keila, à bè: Luda gízime, ben à à nàme ma ɔzĩ, zaake à a zĩnda tātá wéte bĩidee guume. ⁸ Solu a zĩkpɛɛnɔ kàkɔa nĩ pĩngi, lɛ aĩ gá Dauda kagura kɛ kɔn à gbɛnɔ zaa Keila. ⁹ Kè Dauda mà Solu e à zaaa kpaakɔsɔazi, ben à bè sa'ori Abiatane à mɔ kɔn sa'o'utao. ¹⁰ Ben Dauda bè: Dii Isarailinɔ Luda, mapi n zɔbleri má mà Solu e zé weteɛ à mɔ Keila à wéte kè kaate ma yānzi. ¹¹ Keiladeenɔ é ma kpáan yó? Solu é mɔ kè lán má mà nān yó? Dii Isarailinɔ Luda, n o mamɔma n zɔblerine. Ben Dii bène: Eé mɔ. ¹² Ben Dauda à là dɔ: Keiladeenɔ é ma kpáa kɔn ma gbɛnɔn yó? Ben Dii bè: Aɔé a kpáame. ¹³ Ben Dauda kɔn a gbɛnɔ fɛɛ, aĩ kà gɔɔn wāa aagɔ taka bà. Kè aĩ bɔ Keila, ben aĩɔe sɔki kpákpa. Kè Solu mà Dauda bɔ Keila, èe gā à gāa gwe dɔro.

¹⁴ Dauda kú zeki gbāaan gbāan Zifi būsū sīsīdeen. Lán guu e dɔɔ nà Solu ègɔ à weteɛ à de, mɔde Ludaa e Dauda nanɛ à ɔzĩro. ¹⁵ Gurɔɔ kè Dauda kú Zifi būsū líkpen, à mà Solu kɔn à gbɛnɔɔ e mɔɔ a de. ¹⁶ Ben Solu né Yonatā fɛɛ à gāa à Dauda lè zaa líkpe pìn, à à gbà swè kɔn Luda tó. ¹⁷ À bène: Nton tó vĩa n kūro, zaake ma de é e à ɔ nammáro. Mbe né kí ble Isarailinɔne, mapi sɔ mégɔ de n plaadee ũ. Ma de pĩ beee dɔ se. ¹⁸ Ben aĩ yā yĩ kɔo nĩ plaa Dii aɛ. Dauda gɔ líkpen gwe, ben Yonatā tà bɛ.

¹⁹ Beee gbɛra Zifideenɔ gāa wā Solu lè Gibea aĩ bè: Dauda utena wa būsūn sɛte pòrɔtu. À kú líkpen Akila sīsīgɛɛzi Yɛsimɔ sɔɔmɛte kpa. ²⁰ Kí, gurɔɔ kè

ń yezi píngi, ń mọ́ gwe, wé à kpámma. ²¹ Ben Solu bè: Dii aubarika daagu kè a ma wēnda gwà yānzi. ²² À tá à ɛara à soru kɛ. À guu kè è gán gbekagbeka kɔ́n gbē kè aǎ à ènɔ, zaakɛ má mà wà bè, à ɔ́ndɔ́ nɛ ɔ́ndɔ́nlo. ²³ À gbekagbeka lɛ à e à à utɛkiinɔ dɔ́ píngi, à ɛara à mọ́ à ma le, lɛ mà à sǎnsǎn ma, mé gáao. Tó à kú a b̀sun gwemɛ, mé p̀ɛzi Yuda boriinɔ té píngi. ²⁴ Ben aǎ dà zén, aǎ d̀ Solunɛ aɛ gana Zifi. Àɛ sɔ́ Dauda kɔ́n a gbēnɔ gĩake wà kú Maɔni gbáan s̀tɛ Yesimɔ sɔ́omɛtɛ kpa.

²⁵ Kè Solu kɔ́n a gbēnɔ e mɔ́ p̀ɛzi, à à baaru mà, ben à pita kp̄iii p̄ià à gàa à kú Maɔni gbáan. Kè Solu mà, ben à p̀ɛzi Maɔni gbáan gwe. ²⁶ Solunɔ e táa oo kp̄iii kpɛ kǎa kpa, Daudanɔ e táa oo à kpɛ kè kpa, aǔɔe wǎa aǔɔe bàa lɛ Solunɛ. Gurɔ́ kè Solu kɔ́n a gbēnɔ e ligaa Daudanɔzi aǎ ń kú, ²⁷ ben gbēke mò à baaru kpà Solunɛ à bè: ń kɛ kpakpaa, Filisitininɔ mò wà lɛ wa b̀sua. ²⁸ Ben Solu p̀ɛna Daudazi tò, à gàa Filisitininɔ le. Beee yānzi wè guu p̄i s̄i s̄i Kɔ́kpaatekp̄iii. ²⁹ Beee gbɛra Dauda b̀ gwe à gàa à v̀ɛ s̀tɛ p̀rɔtu, guu kè wè s̄i s̄i Engɛdi.

24

Dauda gina Solu denazi gb̀wɛɛn

¹ Kè Solu s̀ kɔ́n p̀ɛna Filisitininɔzio, wà bènɛ Dauda kú Engɛdi gbáan. ² Ben à Isaraili z̀kpɛɛnɔ s̀ɛ ḡɔ́n bɔ́ɔ aaḡ à dànyo zén, lɛ aǎ Daudanɔ wetɛ guu kè wè s̄i s̄i Zɔ́nɔ Gb̀a. ³ Kè à kà s̄aano kara kè kú zé saɛ kiia, à gb̀wɛɛ è gwe, ben à gèn à gàa dɔ́zɛzi kɛ. Dauda kɔ́n a gbēnɔ s̄ɔ́ kú gb̀wɛɛ p̄in zaa à lɛzɛkiia. ⁴ Ben Dauda gbēnɔ bènɛ: ń gwa, à gurɔ́n gb̀a kè

Dii bè é n ibee nanne n ɔɔĩ n yã keɛ lán n yezi nà. Ben Dauda fɛe tɛɛɛ, à Solu utagumusu lé zɔ à sae. ⁵ À gbera Dauda gɛ laasuun Solu uta lé kè à zɔ pì yãzi, ⁶ à bè a gbɛnɔnɛ: Kai! Dii tón tó mà yã beee taka ke ma dii kè à à kpàɛro. Mé ɔ naaro, zaake Dii bé à à kpà kpatan.

⁷ Dauda kpàkɛ a gbɛnɔzi kɔn yã pìo, èe tó aɔ Solu dɛro. Kè Solu bò gbɛwɛɛn, èe gɛɛ zéla, ⁸ ben Dauda bò gbɛwɛɛn pìn, à lé zùzi à bè: Ma dii kí! Kè Solu liè à a kpɛɛ gwà, ben Dauda kùɛ à dàɛ a puua. ⁹ Ben à bè Solunɛ: Tó wà bè ma yã zaaa kpàkpa n musu, bó yã bé à tò nɛɛ síi? ¹⁰ N̄ gwa! N wɛɛ è gbàa lán Dii n name ma ɔɔĩ nà gbɛwɛɛn. Wà bèmɛ mà n dɛ, ben ma n wɛnda gwà, ma bè mé ɔ na ma diiaro, zaake Dii bé à à kpà kpatan. ¹¹ N̄ gwa kè Baa! N̄ gwa, má n uta lé kùna kè! Ma n uta lé zɔ, mɔde mɛɛ n dɛro. N̄ dɔ sa kè má n kùna kɔn nɔsɛ zaaaoro. Mɛɛ taari kennɛro, ben nɛɛ ma wɛtɛɛ n̄ ma dɛ. ¹² Dii yã gɔgɔwe à gɛɛ bommamɛ, mɔde mapi mé ɔ nammaro. ¹³ Lán wà yáasi zù zaa zi nà wà bè, yã zaaa è bɔ zaakerinɔ kiiamɛ, mé ɔ nammaro. ¹⁴ N Isarailinɔ kína, dé yãnzin n bɔzi? Dén nɛɛ péɛzi? Gbɛɛ gèn yó? Ke kòkò néngo? ¹⁵ Dii ma yã gwa à yã gɔgɔwe. À yã nnaa kpáma à zɛmao à ma bɔ n ɔɔĩ.

¹⁶ Kè Dauda yã beee ò Solunɛ à yãa, Solu bè: Ma né Dauda, n kòton gweɔ? Ben Solu vì wiio ¹⁷ à bè Daudanɛ: N yã nnaa dɛmala, zaake yã zaaan má kɛnnɛ, ben n fɛa bòmɛ kɔn à maaao. ¹⁸ N yã maaa kè n̄ kɛmɛɛ ò tia. Kè Dii ma nanne n ɔɔĩ, nɛɛ ma dɛro. ¹⁹ Tó gbɛ bò a ibɛɛa, è tó à tá aafiaɔ? Dii yã maaa kè n̄ kɛmɛ gbàa fɛa bonnɛ. ²⁰ Má dɔ sa kè né gɔ kí ũ,

négõ kí blee Isarailinɔnɛ. ²¹ Ñ símɛ kɔ̃n Dii tóo kè né ma borii kaatero, né ma tó dɛ ma de bɛdeenɔ tɛro. ²² Ben Dauda la dà Solunɛ. Kè Solu tà bɛ, ben Dauda kɔ̃n a gbɛnɔ ɛara wà tà sɛtɛ pòrɔtu.

25

Dauda kɔ̃n Nabalao kɔ̃n Abigailio

¹ Samuɛli gà, ben Isarailinɔ kàkɔa ñ píngi, aɔɔɛ ɔɔ dɔɔ à gaa musu, ben wà à vɛi a bɛ zaa Rama. Beee gɛra Dauda gàa Parani sɛtɛ. ² Maɔni gbɛkee kuu, à bɔkɔtɛ vɛi Kameli gwe. Auzikide sàmɛ, à sãanɔ vɛi bɔrɔ aagɔ kɔ̃n blɛnɔ wàa ɔɔro. Ben à mò Kameli lɛ à a sãanɔ kã kɛɛ. ³ À tón Nabala, à naɔ tón Abigaili. Nɔgbɛ pì làakari vɛi bensɔ à kakana maa, mɔde à gɔɔ pì gbɛke wí vɛro, à yãkenanɔɔ dɔrɔ vɛro. Kalebu boriime.

⁴ Gurɔɔ kè Dauda kú sɛtɛ, à mà Nabala mò a sãanɔ kã kɛɛ. ⁵ Ben à a ìbanɔ zɛi gɔɔn kuri à bènnɛ: À fɛɛ à gá Nabala kiiia zaa Kameli, à ì kpáame ⁶ à onɛ à be: Luda n dɔ aafiao kɔ̃n n uao kɔ̃n n gbɛnɔ ñ píngi. ⁷ Má mà n mɔ kɔ̃n sãkãkɛerinɔ. Kè n sãdãrinɔɔ kúwao, wée ãa darɛmaro, ñ kuuna Kameli guu, pókee e kɛsãrɛmaro. ⁸ Ñ n zíkɛri pìnɔ la, aɔé onnɛ. Ñ tó ma ìbanɔ n pɔnnaa e, zaake zĩbaa zĩmɛ. N zòbleri pìnɔ kɔ̃n mamɔma n néo ñ wa gba pó kè ñ è.

⁹ Kè Dauda ìba pìnɔ kà, aɔ yã pì tɔkɛ Nabalane kɔ̃n Dauda tóo, ben aɔ sòkpazi. ¹⁰ Ben Nabala bènnɛ: Dén Dauda úu? Dén Yɛɛɛ né pì úu? Zò kè aɔ kè n diinɔa gbãanɔɔ pari. ¹¹ Á yezi mà a buredi kɔ̃n ma ío kɔ̃n nòbɔ kè má dè ma sãkãkɛerinɔnɛo sɛɛ mà kpá gbɛ kè má ñ bókii dɔroonɔan yó? ¹² Ben

Dauda gběno ẹara wà dà zén aǝ tǝ. Kẹ aǝ kǝ, aǝ yǝ pínǝ gbǎne pínǝ. ¹³ Ben Dauda bè a gbě pínǝne: A baade a fẹdaa logo. Ben n baade a fẹdaa lògo kǝn Daudao se. Gbẹ kẹ aǝ gǝa kǝn Daudaonǝ kǝ wǝa plaa taka, ben gǝon wǝa doo gǝ kǝn asoonǝ.

¹⁴ À mò à lẹ zĩkeri pínǝ doke gǝa à ò Nabala naǝ Abigailine à bè: Dauda gběno zĩ aǝ bǝ sẹte aǝ mò wǝ i kpǝ wa diia, ben à pàtańma. ¹⁵ Gbẹ pínǝ sǝ yǝ maaa kẹwe maamaa, aǝe ĩa dawaro. Kẹ wǝ kúnyo sẹte, pǝke ẹ sǝsǝwaro. ¹⁶ Gurǝ kẹ wée sǝa dǝa n sǝe fǝantẹ kǝn gwǝavĩo pínǝ, aǝegǝ ligawazi lán bĩ bà. ¹⁷ N laasuu lé yǝ kẹ né keea, zaake aǝ zẹo wǝ yǝ zaaa ke wa diine kǝn à uadeenǝ n pínǝ. Àpi maaro, ẹ gbẹ lẹdamma síro.

¹⁸ Ben Abigaili buredi nǝkǝa kpakpaa mèn wǝa do kǝn geepiwẹeo tùu plaa kǝn sǝa kẹ wǝ kẹkenǝ mèn sǝoro kǝn pǝwee kpatanao kpẹe sǝoro kǝn geepi kǝranǝ mèn basǝoro kǝn kǝkǝ be kori kǝranǝ mèn wǝa do, aǝ yĩ zaakinǝne. ¹⁹ Ben à bè a zĩkerinǝne: Àgǝ doo ae, mégǝ té a kpẹe. Ẹe yǝke o a zǝ Na-balanero. ²⁰ Ben à di a zaakia, ẹe pitaa sìsĩa. Kẹ à bǝ sìsĩ kpẹe, aǝ dàkǝre Daudao, ẹe pitaa sìsĩa se kǝn à gběno, aǝe mo. ²¹ Dauda e oo a gběno: Ma gbẹ pĩ pónǝ dàkpanẹ sẹte pǝme. Wée à pǝke séro, ben à yǝ maaa kẹ má kènẹ fĩa bòmẹ kǝn à zaaa. ²² Tó ma à gǝgbẹ ke tò bẹe ai guu gǝ gǝ do, Luda yǝ kemẹ pǝsĩpǝsĩ.

²³ Kẹ Abigaili à ẹ, ben à pita a zaakia kpakpaa, à kùe Daudane à ae pẹe. ²⁴ Ben à kùe à gbǝ sǝe à bè: Baa, taari pĩ gǝ ma mèn do musu. N mamoma n zǝbleri gba zé mà yǝ onne. N swǝ kpǝ mamoma

n zòbleri yāzi. ²⁵ Baa, Nabala maaro. Nton à yā daro. À yānoo de lán a tó bàme. À tón Misaide, bensō misaiyān ègō keε. Mamoma n zòbleri sō, mée gbē kè n n zīno ero. ²⁶ Baa, lán Dii kuu bensō n kuu nà, Dii ginnε n gbē de n gēε bo n zīnda. Dii tó n ibεεno kōn gbē kè aōε n kpákpaà à zaaaono gō lán Nabala bà. ²⁷ Tia sa Baa, n gbaa kè mamoma n zòbleri ma monneε kè sí n kpá n ibanōa. ²⁸ N sùu ke kōn mamoma n zòblierio kōn ma taario do. Dii é tó n boriino gō kí blee ai guro píngi, zaake nèε zī ká Diinεme, weé à zaa ke emma zikiro. ²⁹ Baa tó gbēke fēε èε pεεenzi à n de, Dii n Luda é n wēndi dákpa, eé n ibεεno wēndi da gbèmban à zu. ³⁰ Baa, tó Dii yā maaa kenne lán à lé gbènnε nà píngi, tó à n diε Isarailino gbēnsi ũ, ³¹ nton gē laasuun à n da yān gbēdena pā ke gēbona n zīndanε yā musuro. Baa, tó Dii yā maaa kenne, n tó mamoma n zòbleri ma yā gō dōngu.

³² Ben Dauda bè Abigailine: Wà Dii Isarailino Luda sáabu kpá, zaake à n zī n damale gbāa. ³³ Ma n sáabu kpà se kōn lédamma kè n ma gbaao, zaake mbe n kpame gbāa, ben mée gbē de ma gēε bò ma zīndanero. ³⁴ Tó beenlo, kōn Dii Isarailino Luda kè gime mà yā zaaa kenneεo, tó nēε wā n mo n damale yāro, le guu é do Nabala négōgbē kearo. ³⁵ Ben Dauda pó kè Abigaili mōne si à bè: N ká be aafia. Ma n yā mà, ma n yodaado kè.

³⁶ Kè Abigaili kà Nabala kiia, à è èε pō blee lán kína bà. À pōo kè nna, à wēε gbē à kà. Ben à naō pì e lé bo à yāke ònero, sé kè guu dō. ³⁷ Kè guu dō, Nabala wēε kè, ben à naō yā kè à kè pì òne. Ben swē kèn, à

gò lán gbè bà. ³⁸ Kè à kè lán guro kuri bà, ben Dii gò tša, à gà.

³⁹ Kè Dauda Nabala gana baaru mà, à bè: Wà Dii kè zèmao sáabu kpá, à wí kè Nabala dàmaa bòmɛ. À gímɛ mà yá zaaa kɛ, ben à tò Nabala zaakɛna wì à zĩnda musu. Beee gbɛra Dauda gbɛnɔ zĩ Abigailia aɔ onɛ á yezi à à sé nɔɔ ũ. ⁴⁰ Kè Dauda ìba pìnɔ kà Abigaili kiia zaa Kameli, aɔ bènɛ: Dauda bé à wa zĩmma, à yezi à n sé nɔɔ ũ. ⁴¹ Ben à fɛɛ à kùɛ à a mì pɛɛ à bè: À zòblerin ma ũ, má yāana mà a dii ìbanɔ gbá pípińɛ. ⁴² Ben à fɛɛ à dì zaakia gɔɔ. À nɔgbɛ zĩkerinɔ gāao gɔɔn sɔɔro. Aɔ dà zén kɔn Dauda zĩrinɔ, ben à gò à nɔɔ ũ. ⁴³ Dauda Yɛzerili gbɛ Ainaama kūna nɔɔ ũ dɔ. Aɔ plaa n pínɡi kè à nɔɔnɔ ũ. ⁴⁴ Solu a né Mikala kè dɛ Dauda nɔɔ ũ yāa kpà Laisi né Palatieli, Galimu gbɛa.

26

Dauda gina Solu denazi gèn plaadee

¹ Zifideenɔ gāa wà Solu lè Gibɛa aɔ bènɛ: Dauda utena Akila sĩsĩgɛɛzi kè aɛdɔna Yesimɔa. ² Ben Solu gāa Zifi sètɛ kɔn Isaraili zĩkpɛɛnɔ gɔɔn bɔɔɔ aagɔ, aɔɔɛ Dauda wɛtɛɛ wà à dɛ sè pìn. ³ Solu bùra kàɛ zé saɛ Akila sĩsĩgɛɛ kè aɛdɔna Yesimɔa, ben Dauda kú sèn. Kè à mà Solu e pɛɛɛazi, ⁴ ben à gu'asiigwarinɔ zĩ, gbasa à dɔ sa kè Solu kà. ⁵ Ben Dauda fɛɛ à gāa guu kè Solu bùra kàɛn. À Solu kɔn a zĩkpɛɛnɔ gbɛnsi Nɛɛ né Abanao daɛkii è. Solu daɛna bùra guu, à gbɛnɔ kàɛ wà ligazi. ⁶ Ben Dauda Iti bori Aimeleki kɔn Zeruya né Abisaio là à bè: Dé bé eé gāmao bùra

pìn Solu kiia? Ben Abisai bène: Mámbe mé gányo.
⁷ Kè Dauda kǝn Abisaio ɓɔtè gbě pìnɔzi gwāāvĩ, ben
 aǝ Solu è daena, èe ii oo bùra guu, à sári pɛena à mizi.
 Abana kǝn a gběɓɓ daena wà ligazi n pínɡi.

⁸ Ben Abisai bè Daudanɛ: Luda n ibɛɛ nànnɛ n ɔzĩ
 gbāa. N tó mà à zǝ kǝn sário mà à nakǝa kǝn tɔtɛo.
 Mé à zǝ gèn dome, èe kɛ gèn plaanlo. ⁹ Ben Dauda
 bène: Nton à dero. Dé bé eé fǝ à ɔ na kína kè Dii kàa
 à ɓɔ pāa? ¹⁰ Ben Dauda èara à bè: Dii kuu! Dii bé
 eé gò tǝa à ga, tó à gurɔɔ pàpa kesǝ à gà zìlan. ¹¹ Kai!
 Dii tón tó mà ɔ na kína kè à kàaro. Wà gá wà sári kè
 kú à mizi sé kǝn à í zèrɛo wà táo. ¹² Dauda sári kǝn
 í zèrɛ kè kú Solu mizio sè, ben aǝ tào. Aǝ gběkee e
 n ero, aǝ n yā dǝro, aǝe ii oo n pínɡi. Aǝ gběkee e
 vuro, zaake Dii bé à tò i ɓi dàńla.

¹³ Kè Dauda bikù guzurɛ baa kǝa kpa, ben à zè
 sǝsǝ musu zǝazā, gu yàasa dana n dagura. ¹⁴ Ben
 à lé zù Abanazi kǝn a gběɓɓ à bè: Abanaooo! N
 yĩtenan yó? Abana wèala à bè: Dé bé èe lé zuu
 kínazi? ¹⁵ Dauda bène: Gǝsagbāaan n ũroo? Gběke
 kà lán n bà Isarailinɔ bùsunn yó? Gběke mò n dii
 kína dɛ. Bó yā bé à tò néɛ à dǝkparoo? ¹⁶ Néɛ yā
 kɛ a zéaro. Má sì kǝn Diio a kǝ sio wà a dɛdɛmɛ,
 zaake ée a dii kína kè Dii kpà kpatan dǝkparoo. N
 gwa! Kí sári kǝn à í zèrɛ kè kú à mizio kú máme?
¹⁷ Solu Dauda kòto dǝ, ben à bè: Dauda ma né, n
 kòton gweǝ? À wèala à bè: Ma dii kí, ma kòtomɛ.
¹⁸ Dauda èara à bè: Bó yā bé à tò ma dii e pɛɛɛ
 mamɔma a zǝbleriazi? Bón má kè? Bó taarin má
 kè? ¹⁹ Ma dii kí, n swā kpá mamɔma n zǝbleri yāzi
 sa. Tó Dii bé à n swi kèma, à ma sa'ona gūu ma. Tó
 gběnteenɔmɛ sǝ, Dii láari kɛńma, zaake aǝ pèma wà

ma bo Dii gbẽno té, aã bè mà gá mà do tãanɔzime.
 20 Nton tó wà ma de zà kɔn Diioro. Isarailino kina
 bò, èe kòkò néngo wete à de, lán wègɔ pɛɛ dɔɔa sɛsɛno
 musu nà. 21 Ben Solu bè: Ma durun kè. Ma né
 Dauda, n̄ ɛara n̄ su. Mé ãa damma dɔro, zaake n ma
 wèndi bèe kè gbàa. Yāpurame, ma yōnkɔyā kè, ma
 zā yāa maamaa. 22 Ben Dauda bène: N sárin yè. N̄
 tó n̄ ibano doke bikū à mó à sí. 23 Dii è fīa bo baadene
 à maakena kɔn a náaneo musu. Dii n name ma ɔzĩ
 gbàa, mode mée we mà ɔ nammáro kè Dii bé à n ka
 kpatan yānzi. 24 Lán ma n wèndi bèe kè gbàa nà,
 Dii ma wèndi bèe dɔ lɛ, à ma sí yā zaa pínɡia. 25 Ben
 Solu bène: Luda aubarika dangu ma né Dauda. Né
 yā isi ke, n m̄i égɔ da'iana. Kè Dauda gè zéla, ben
 Solu tà be.

27

Dauda kuuna Filisitinino b̄usun

1 Dauda laasuu lè à bè: Solu é ma de zĩkea. Tó mée
 bàa lé ma ta Filisitinino b̄usunlo, eé b̄omao nnaro.
 Tó ma bàa lè, Solu é m̄i kè ma weteɛnaa, mé bo à ɔzĩ.
 2 Ben Dauda f̄ɛɛ à ḡaa Gata kí Akisi, Maoku né kiia.
 Ḡɔɔn w̄aa aaḡɔɔno ḡaa. 3 Ben Dauda kɔn a gbẽno
 v̄ɛɛ Gata kɔn Akisio, baade kɔn a b̄edeeno. Dauda
 kú gwe kɔn a n̄ɔɔno m̄en plaa, Yez̄erili gb̄ɛ Ainoama
 kɔn Kameli gb̄ɛ Abigaili kè de Nabala n̄ɔɔ ũ yāao.
 4 Kè wà ò Solune Dauda bàa lè à tà Gata, èe p̄ɛzi
 dɔro.

5 Dauda bè Akisine: Tó ma n p̄onnaa è, n̄ ma gba
 zé mà v̄ɛɛ gukea n lakutuno doke guu. Mam̄oma
 n zòbleri má yezi m̄aḡɔ kúnyo n m̄ɛɛwinlo. 6 Zĩ
 beeean Akisi Zikilaga kp̄aa, ben à ḡò Yudano k̄inano

pó ũ ai kǝn a gbǎao. ⁷ Dauda kuuna Filisitininɔ̀ b̀sun kà wè do kǝn mɔ̀ siigɔ̀o.

⁸ Ben Dauda kǝn a gbɛnɔ̀ gǎa wà lèe Gesurunɔ̀a kǝn Gizinɔ̀ kǝn Amalekinɔ̀. Gbɛ̀ pìnɔ̀ kú b̀su pìn zaa zimɛ̀ bɔ̀na zaa Suru ai à gǎa pé Igipitia. ⁹ Tó Dauda zǐ blè b̀su pì lakutunɔ̀a, è gɔ̀gbɛ̀ ke nɔ̀gbɛ̀ ke tó bɛ̀ero, sǎanɔ̀ kǝn zùnɔ̀ kǝn zaakinɔ̀ kǝn lakuminɔ̀ kǝn pókǎsǎanɔ̀n è nakɔ̀a. Tó à tà, è gǎ Akisi kiia. ¹⁰ Tó Akisi à là guu kè à lèen gbɛnɔ̀a gbǎa, Dauda è benɛ̀ a gaa Nɛgɛvi b̀sun, Yudanɔ̀ ke Yerameli boriinɔ̀ ke Keninɔ̀ kiiame. ¹¹ Dauda è gɔ̀gbɛ̀ ke nɔ̀gbɛ̀ ke tó bɛ̀e wà suo Gatáro, zaake èe bee: Gbɛ̀ke é kɔ̀mɔ̀to keńne à be dia má kè nǎn yè. Len ègɔ̀ kee le gurɔ̀ kè à kú Filisitininɔ̀ b̀sun. ¹² Akisi Dauda náane kè à bè a zǐndane: Isarailinɔ̀ gí à kǎzimɛ̀. Eégɔ̀ de ma zòbleri ũme gurɔ̀ pínɡi.

28

Solu kǝn nɔ̀gbɛ̀ weegǔnnade gèsisirio

¹ Gurɔ̀ beenɔ̀a Filisitininɔ̀ n zǐkpɛenɔ̀ kàkɔ̀a, aɔ̀ yezi wà gǎ wà zǐ kǎ kǝn Isarailinɔ̀. Ben Akisi bè Daudane: Asa n dɔ̀ kè mmɔ̀n kǝn n gbɛnɔ̀ é gǎmao zǐ kǎ sɔ̀? ² Ben Dauda bène: Tò, né e sa lán mamɔ̀ma n zòbleri mé ke nà. Ben Akisi bène: Tó lɛme, mé n ke ma dǎkpari ũ ai gurɔ̀ pínɡi.

³ Samueli sɔ̀ gǐake à gǎ kò, Isarailinɔ̀ kàkɔ̀a n pínɡi, aɔ̀ ɔ̀ do à ga yǎ musu, ben aɔ̀ à vǐ a be wétɛn zaa Rama. Solu pè weegǔnnadeenɔ̀a kǝn gèsisirinɔ̀ Isarailinɔ̀ b̀sun. ⁴ Kè Filisitininɔ̀ kɔ̀ kàkɔ̀a, aɔ̀ mò wà b̀ra kǎe Sunemu. Ben Solu Isarailinɔ̀ kàkɔ̀a n pínɡi, aɔ̀ b̀ra kǎe Giliboa. ⁵ Kè Solu Filisitini zǐkpɛenɔ̀

è, vĩa à kù, swè kèn maamaa. ⁶ À gbèka Diia, ben Dii e weàla nanaa guu ke kɔn Urimuo ke annabinɔ gāzĩro. ⁷ Ben Solu bè a ibanɔnɛ: À nɔgbɛ wegūnnade gèsisiri ke wɛtɛmɛ, lɛ mà gá mà yā gbekaa. Ben aɔ bènɛ: Nɔgbɛ wegūnnade gèsisiri kee kú ɛndɔ.

⁸ Ben Solu a zĩnda liɛ à pókāsā pāndenɔ dà, ben à gàa à nɔgbɛ pì lè gwāavĩ, à gɔɔn plaaanɔ tɛzi. À bènɛ: N̄ tó n zĩn mó n gè kè mé à tó onnɛ sísime.

⁹ Ben nɔgbɛ pì bènɛ: N̄ dɔ sãnsãn yā kè Solu kè, kè à a bùsu zé zɔ wegūnnadeenɔnɛ kɔn gèsisirinɔ. Bó yā bé à tò nɛɛ takutɛɛ kpákpaame lɛ wà ma dɛzi?

¹⁰ Ben Solu sìnɛ kɔn Dii tóo à bè: Má sì kɔn Diio weé ĩa damma yā kè musuro. ¹¹ Ben nɔgbɛ pì bè:

Gè kpareen mà sísinnɛɛ? À bè: Samuɛli gèmɛ. ¹² Kè nɔgbɛ pì Samuɛli è, à vĩ wiiio à bè Solunɛ: Ase rĩbe Solu ũu? Bóyānzin n ɔndɔ kèmezì?

¹³ Ben kí bènɛ: N̄ton tó vĩa n kũro. Bón n̄ è? À bènɛ: Gèwāadeen má è, èe bɔɔ tɔɔtɛn. ¹⁴ Ben Solu à là à bè: À kè diame?

À bènɛ: Mare zi ke bé èe mɔɔ, à utadaa dana. Ben Solu dɔ kè Samuelimɛ, ben à kùɛ à dàɛ a puua. ¹⁵ Ben Samuɛli à là à bè: Bóyānzin n ĩa dàmazi, kè n ma sisiee?

À wèàla à bè: Ma nawēa bíta èmɛ. Filisitininɔ bé wà mò zĩ kámao, ben Luda kpɛɛ limɛ. È wemala annabi gāzĩ ke nanaa guu dɔro. Beee yānzin ma n sisizi. N̄ omɛ lán mé kè nà.

¹⁶ Samuɛli bènɛ: Dii kpɛɛ linnɛ à gɔ n ibɛɛ ũ, ben n mɔ nɛɛ yā gbekaama sɔ né? ¹⁷ Dii kènnɛ lán à dàme má ònnɛ nà.

À n bɔ kpatan à n gbēdaa Dauda kàn. ¹⁸ Dii beee kènnɛ gbāa, kè nɛɛ à yā maro yānzime. Nɛɛ pɔfɛ pāsĩ bɔbɔnɛ Amalekinɔaro. ¹⁹ Dii é Isarailinɔ kɔn mpio kpá Filisitininɔame. Mmɔn

kōn n nэггgbēnо éгг kúmao kè zia. Dii é Isaraili zìkpεεnо kpá Filisitininоа. ²⁰ Samuēli yā pì tò vīa Solu kù maamaa, ben à lèε a puua sòròrò gǔo. À gbāaa yāa, zaake èe pókε ble gurо beeeε ke gwāavī beeearo.

²¹ Kè nоgbē pì mò Solu kiia, à è swè kèn maamaa, ben à bèε: Mamоma n zòbleri ma n yā mà, ma a zīnda kpà karizi, ma yā kè n òmεε kè. ²² N n zòbleri yā ma sa. N tò mà póblee dienne n ble, le n gbāa e n da zén. ²³ Ben Solu gí à bè: Mé pó blero. Kè à ìbanо nàkōrea lèdo kōn nоgbē pìo, ben à n yā mà. Ben à fèε tооtε à vèε gádoa. ²⁴ Nоgbē pì zù né bòrо mèkpana vī bàdоna a be. À gāa à dè gǔo, ben à flawa sè à dè, à buredi sése'èzēsai kèo. ²⁵ À diε Solunε kōn à ìbanо. Aō blè, ben aō fèε wà tà gwāavī beeeε gǔo.

29

Filisitininо kínanо Dauda gbarεna Zikilaga

¹ Filisitininо n zìkpεεnо kàkōa Afeki, bensō Isarailinо bùra kú Yεzerili íbokiia. ² Filisitininо kínanо e gētεε kōn n zìkpε gālinо, aō kenо gǔon basоsоoro, aō kenо wàa sоsоoro. Dauda kōn a gbēnоо té n kpεε kōn Akisio. ³ Ben Filisitininо kína pìnо Akisi là wà bè: Eberu kènо sō né? À wènlà à bè: Daudan yè. Isarailinо kí Solu ìba kemε yā. À gurоplaa kèmao. À kúmao dε wè doola. Naana zaa gurо kè à mò ma kiia ai gbāa, méε taari ke earo. ⁴ Ben kína pìnо pētē kèo wà bè: N gǔgbē pì gbarε à tá guu kè n kpàan. Eé e à gáwao zìlanlo, le àton bо wa kpεε gwero yānzi. Dian eé e à ke nna kōn a diio nà,

tó èe kɛ à tà kɔ̃n wa gbɛ̃kenɔ̃ mío baasiroo? ⁵ Dauda kɛ wà lè sɪ wà ɔ̃ wà à yā musun gweroo? Kɛ wà bè: Solu gbɛ̃nɔ̃ dèdɛ gɔ̃ɔ̃n wàa sɔ̃sɔ̃ɔ̃ro, Dauda sɔ̃ gɔ̃ɔ̃n bɔ̃rɔ̃ lɛo ũgbangba.

⁶ Ben Akisi Dauda sɪsɪ à bènɛ: Má sɪ kɔ̃n Diio n kuu gbɛ̃ maaa ũ ma kiia, n ganamao zɪlan kɛmɛ nna, zaake naana zaa gurɔ̃ kɛ n mɔ̃ ma kiia ai gbàa, méɛ taari ke emmaro. Mɔ̃de n yā e kɛ wa kɪnanɔ̃nɛro. ⁷ N̄ ɛara n̄ tá kɔ̃n aafiao lɛ n̄ton yāke kɛ à kɛ́nɛ zaaro. ⁸ Ben Dauda Akisi là à bè: Bón má kɛ? Naana zaa gurɔ̃ kɛ ma mɔ̃ n kiia ai gbàa, bón n̄ èmaa? Bóyānzin mé e mà gá mà zɪ ká kɔ̃n ma dii kí ibɛ̃ɛnɔ̃roo? ⁹ Ben Akisi bènɛ: Má dɔ̃ kɛ n̄ maamɛ lán Luda malaika bà, mɔ̃de wa kɪnanɔ̃ bè n̄ton gáwao zɪlanlo. ¹⁰ Tó guu dɔ̃, n̄ fɛɛ kɔ̃ngɔ̃ idɛ'idɛ kɔ̃n n̄ dii Solu zòbleri kɛ aɔ̃ m̀nyonɔ̃, à tá. ¹¹ Ben Dauda fɛɛ kɔ̃ngɔ̃ idɛ'idɛ kɔ̃n a gbɛ̃nɔ̃, aɔ̃ɔ̃e taa Filisitininɔ̃ bùsun. Filisitininɔ̃ sɔ̃ gàa Yɛzɛrili.

30

Dauda Amalekinɔ̃ kaatɛna

¹ Dauda kɔ̃n a gbɛ̃nɔ̃ kà Zikilaga à gurɔ̃ aagɔ̃dee zɪ. À mò à lè Amalekinɔ̃ mò wà lèɛ Nɛgɛvi bùsua kɔ̃n Zikilagao n̄ kpɛɛ. Aɔ̃ lèɛ Zikilagaa aɔ̃ té s̃s̃a. ² Aɔ̃ nɔ̃gbɛ̃ kɛ aɔ̃ kú gweenɔ̃ kùkù, nénɔ̃gbɛ̃nɔ̃ kɔ̃n nɔ̃gbɛ̃ isinɔ̃ n̄ píngi. Aɔ̃ɔ̃e n̄ gbɛ̃ke dɛro, aɔ̃ n̄ sɛɛ wà tànɔ̃yo. ³ Kɛ Dauda kɔ̃n a gbɛ̃nɔ̃ kà n̄ bɛ wéte, aɔ̃ è wà té s̃s̃a wà n̄ nɔ̃gbɛ̃nɔ̃ kɔ̃n n̄ nɛgɔ̃gbɛ̃nɔ̃ kɔ̃n n̄ nénɔ̃gbɛ̃nɔ̃ kùkù wà tànɔ̃yo. ⁴ Ben Dauda kɔ̃n gbɛ̃ kɛ aɔ̃ kúonɔ̃ wii lè aɔ̃ ɔ̃ dɔ̃ ai aɔ̃ gbàaa yàa, ai aɔ̃ɔ̃e fɔ̃ wà ɔ̃ dɔ̃ dɔ̃ro. ⁵ Wà Dauda nɔ̃ɔ̃nɔ̃ kùkù wà tànɔ̃yo n̄

plaa Ainɔama kɔn Abigailio. ⁶ Dauda wétãmma è maamaa, zaake wèe bee wà à pápa gbèò wà demε. Aɔ baade píngi nòse yàka aɔ négɔgbẽnɔ kɔn n̄ nénɔgbẽnɔ yã musu. Mɔde Dauda gbãa è Dii a Ludaa, ⁷ ben à bè sa'ori Abiatane: N̄ mó kɔn n dansiki utao. Kè à gàaone, ⁸ ben Dauda yã gbèka Diia, à à là à bè: Mà péε gbãamɔnn̄eri pìnɔzi mé n̄ leɔ? À bène: N̄ péen̄zi, né n̄ le n̄ n gbẽnɔ mì sí. ⁹ Ben Dauda dà zén kɔn gɔɔn wàa aagɔɔnɔ. Kè aɔ kà Beso swaazi, gbẽkenɔ gɔ gwe. ¹⁰ Gɔɔn wàa doonɔ gbãaa yàa, aɔε fɔ wà bikù swaa pìaro, ben Dauda bikù, à té n̄ gbèzi kɔn gɔɔn wàa plaaano.

¹¹ Aɔ Igipiti gbẽke è sètε, ben aɔ gàao Dauda kiia. Wà póblee kpàa à blè, wà í kpàa à mì. ¹² Ben aɔ kãkã bε kori kpàa kɔn geepi kàrao mèn plaa à sò. Ben à mè sù, zaake à kè fãantε kɔn gwãavĩo gurɔ aagɔ póblesai ímisai. ¹³ Ben Dauda à là à bè: Dé gbẽn n ũu? N bɔ máme? Ben Igipiti gbẽ pì bè: Amaleki zòn ma ũ. À gurɔ aagɔdeen yè, ma dii pã kpàmazi kè mée gyãa kεε yãnz̄i. ¹⁴ Wa lεε Nεgevi bùsuame, guu kè Kiritinɔ kún kɔn Yudanɔ kɔn Kalebu boriinɔ, ben wà té sò Zikilagaa. ¹⁵ Ben Dauda à là à bè: Né fɔ n̄ gámao gbẽ pìnɔ kiiaɔ? À wèàla à bè: Tó n̄ sìme kɔn Luda tóo kè né ma dero, tó né ma kpá ma diiaro, mé gányo n̄ kiia.

¹⁶ Ben à gàao. Kè aɔ kà, aɔ n̄ lé, aɔ fãakɔana gu píngia, aɔε pó blee, aɔε í mii, aɔε pɔnnaa kεε pó bíta kè aɔε sèε Filisitininɔ bùsunno kɔn Yudanɔ bùsuo yãnz̄i. ¹⁷ Ben Dauda sì n̄ té à n̄ dede naana zaa uusie ai gu làa gàa à dɔo uusie. Aɔ gbẽkee e bokii ero, séde gɔkpare gɔɔn wàa plaaa kè aɔ dì lakumia

aã bàà lèno baasiro. ¹⁸ Dauda gbě kẹ Amalekino n kũkũno mi si n pĩngi kɔn a noɔno n plaa. ¹⁹ Aã gběkee e sāsaro, nẹ fẹte gběnsi, nẹgɔgběno kɔn neno gběno n pĩngi. Baa pọ kẹ aɔ sẹeno, Dauda ẹara à pọ pino si pĩngi. ²⁰ À sãano kɔn zũno nàkɔa, ben à gběno pókadee pino kpan'ae kẹ aɔ bẹ: Dauda pónon yẹ.

²¹ Ben Dauda kà gɔon wàa doo kẹ aɔ gbāaa yàa aɔe fĩ wà gàaoro aɔ gɔ Beso swaazino kiia. Aɔ bẹe wà dàale kɔn gbě kẹ aɔ kúono. Kẹ Dauda sɔ́nzi, à i kpámma, ²² ben gbě pāsĩ gaabudee kẹ aɔ té Daudazino bẹ: Lán aɔe gáwaoro nà, wé pọ kẹ wá sino ke kpámmaro, tó ẹe ke aɔ baade naɔ kɔn a neno baasiro. Aɔ n sẹ wà tányo. ²³ Ben Dauda bẹ: Auo! Ma gběno, àton ke le kɔn pọ kẹ Dii kpàwaanoro, zaake à wa dákpa à gbāamɔnneri kẹ aɔ lẹewaano nàwe wa zĩ. ²⁴ Dé bé é yā kẹ á ò kẹkii sí sɔɔ? Gbě kẹ aɔ gɔ aɔe póno dákpaano asaia ẹgɔ dɔnkɔ kɔn gbě kẹ aɔ gàa zìlannome. Wé kpaatetekone sáasaame. ²⁵ Kẹ Dauda yā pì diẹ, ben à gɔ doka ũ Isarailino zaa zĩ beeea ai kɔn a gbāao.

²⁶ Kẹ Dauda kà Zikilaga, à pọ kẹ à si kenɔ kpàsá Yudano bùsu gběnsi kẹ aɔ de a gběnnna ũunone à bẹ: Gbaa kẹ á è pọ kẹ wá si Dii ibeeno guunon gwe. ²⁷ À kpàsánnẹ Beteli kɔn Ramo Negevio kɔn Yatio ²⁸ kɔn Aroao kɔn Sifimɔo kɔn Essetemɔao ²⁹ kɔn Rakalao kɔn Yerameli bori wéteno kɔn Keni wéteno ³⁰ kɔn ɔɔmao kɔn Borasáo kɔn Atakao ³¹ kɔn Eblɔnuo kɔn guu kẹ Dauda lili ɔn kɔn a gběno pĩngi.

Solu gana kɔn a nɛgɔgbɛnɔ

¹ Filisitininɔ zɪ kà kɔn Isarailinɔ, ben Isarailinɔ bàa lènnɛ ai aɔ paridee gàga Giliboa sɪsɪgɛɛzi.

² Filisitininɔ pɛɛ Solu kɔn a nɛgɔgbɛnɔzi, ben aɔ à né pìnɔ Yonatà kɔn Abinadabuo kɔn Malakisuaò dèdɛ.

³ Zɪ kè wèe kaa Solu saɛ pásɪ kũ, ben kàzurinɔ à pà, à kènnà maamaa. ⁴ Ben à bè a zɪkapɔnɔserinɛ: N n fɛɛdaa woto n ma zɔ n ma dɛo. Tó lenlo, gɛfɔɔdee

kènnɔ é ma zɔ aɔ kɔkɔ omao. Ben vɪa à zɪkapɔnɔseri kũ, èe weziro, ben Solu a fɛɛdaa sè, à a zɪnda ò'oàla.

⁵ Kè à zɪkapɔnɔseri è à gà, ben à a zɪnda ò'o a fɛɛdaala se à gà. ⁶ Len Solu kɔn a nɛgɔgbɛ gɔɔn aagɔ kɔn a

zɪkapɔnɔserio kɔn a gbɛnɔ gàga lɛdo lɛ zɪ dɔnkɔ pì zɪ n pínɡi.

⁷ Kè Isaraili kè aɔ kú guzuren gweenɔ kɔn n gbɛ kè aɔ kú Yoda baa kãa kpaanɔ è n zɪkpɛnɔ bàa lè, bensɔ Solu kɔn a nɛnɔ gàga, aɔ bàa lè aɔ n wétɛnɔ tò

gwe, ben Filisitininɔ mò wà vɛɛn. ⁸ Kè guu dò, ben Filisitininɔ mò aɔɔe pónɔ bɔbɔɔ gbɛ kè aɔ gáganɔa,

ben aɔ Solu kɔn a né mèn aagɔɔ pìnɔ gè è kaɛna Giliboa sɪsɪgɛɛzi. ⁹ Ben aɔ Solu mì zɔ aɔ à gɔkɛbɔnɔ

bòɛa, ben aɔ gbɛnɔ zɪ aɔ à baaru kpàkpa Filisitininɔ bùsu gu pínɡia kɔn n tãakpɛnɔ. ¹⁰ Wà à gɔkɛbɔnɔ kàɛ

tãa kè wè sɪsɪ Asatore kpén, ben wà à gè lògo Betesã bɪia.

¹¹ Kè Yabesi Giliadadeenɔ yã kè Filisitininɔ kè Solunɛ pì mà, ¹² ben aɔ gɔsagbãaanɔ fɛɛ n pínɡi aɔ

tá gwãavɪ ò zɪ beee, aɔ Solu kɔn a nɛnɔ gènnɔ bàkɛ Betesã bɪia, ben aɔ tàò Yabesi aɔ té sòmma gwe. ¹³ Aɔ

n wánɔ sèɛ aɔ vɪi sãma lí gbáru Yabesi gwe, ben aɔ lé yì guro swɛɛplaa.

Luda yá takada kǝn Bokobaru yǎo
The New Testament and portions of the Old Testament
in the Bokobaru language of Nigeria

copyright © 2005 SIM International

Language: Bokobaru

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

c31548a1-5316-53c2-be42-674e0e4c5ae5